Copinger 1896 Inc. 26

Auguſtini dati ſenenſis iſagogicus libellus in eloq̄ntie precepta ad Andream domini criſto fori filium feliciter incipit.

Credimus iādudū a pleriſqȝ viris etiaȝ diſertiſſimis perſuaſum demū artem quēpiam in dicendo nōnullam adipiſci. ſi veterū ſectatus veſtigia optima ſibiquiſqȝ ſemꝑ ad imitandum propoſuerit. neqȝ eni qui diutius in. M. Ciceronis lectione verſatus ſit. non in dicendo et ornatus et copioſus eſſe poterit. nam et horridiora crebrius conſectati. ipſi quoqȝ aridi ieiuni et inculti fiant neceſſe eſt. letitanti igitur mihi ciceronis volumina quez eloquētie parentē appellauerim pauca ānotione digna uiſa ſūt quibus ſi vtemur vulgarium ſermonem aſpnati. ad eloquenciam ꝓximus accedimus.

Primū p̄ceptū varietati cōmutatiōiſqȝ vt ſtudeamꝰ. Sed cum id primis quiſqȝ admonēdus ſit. quod rhetor ille diligentiſſimus et inſignis admodum orator. fabius q̄ntilianus de orōnis ꝑtibus dicere cōſueuit. neqȝ enim leges ſunt oratorum q̄dā veluti imꝑtabili neceſſe conſtitute nec rogationibus vt idem dicebat plebiſue ſcitis ſancta ſunt iſta p̄cepta. ſed vti in ſtatuis. picturis poematibꝰ, ceteriſqȝ. ita quoqȝ i exorāda viri eloquētis orōne plurimū ſemp̄ roboris. ac uenuſtatis habuit varietas atqȝ quod dici ſolet tenēdū. cauēdūqȝ illud ē ante oīa. ne ars vlla dicēdi ſi fieri pōt eē uideatur. hec igitur lex prima cōmutatiōis varietatiſqȝ. quā eruditorū aures nō difficile iudicēt hoc igitur tacto fūdamento. per pauca deinceps ſcribā. Andrea amice ſuauiſſime q̄ et ſi non ſēp vt plurimū tamē his rationibus tibi ſeruanda erūt. ſed iam noſtri inſtituti ita naſcet exordium.

Secūdū p̄ceptū de ſitu ſuppoſiti uerbi et appoſiti in oratione. plerūqȝ enim qui oratorie artis floribꝰ ac ſaleratis, ut aiūt verbis ſtudeāt: cōtra tritā vulgatāqȝ grāmaticorū conſuetudinē dānantes. quod i calce abſolute orōis locare cōſueuit id illi potius coaptāt initio. quod omē tibi exēplo erit magnifeſtius Scis

BIBLIOTHECA PUBLICA DE EVORA

plenam orationez conſtare tribus partibusquod ſuppoſitum vt eor-
um ipſorum vocabulis vtar quod verbū appoſitū vocāt. Dicūt igit-
ur grāmatici. Scipio africanus deluit cartagimē. ornatioris vero e-
loq̄i hoīes cōuerſo potius vtūtur ordine. Cartaginē ſcipio african⁹
deluit illi. M. T. Cicero vtitur familiariter. p. lentulo. nos vero. p.
lētulo M T Cicero familiariter utitur quib⁹ plane exēplis patere
arbitror appoſitū primū i oratione ſuppoſitū mediū. nouiſſimū uero
locū uerbum tenere ſed et ſi q̄d ꝑ grāmaticorū more poſt appoſitū e-
rit, id ūtio oratiōis poī ſolet cui⁹ rei exēpla ſubnectaz. ſcipio emilian⁹
euertit numantiam urbē opulentiſſimam hyſpanie. hyſpanie opulē-
tiſſimā urbē numantiam ſcipio emilian⁹ euertit. nō ignoras multa eē
genera epiſtolarū. Epiſtolarū genera multa eſſē non ignoras. ligur-
g⁹ cōdidit ſctiſſimas leges lacedemoniis. lacedemoniis ſctiſſimas
leges ligurgus cōdidit. multaqȝ conſimili rōne appoſitū igitur pler-
ūqȝ pricipio appoitur. ſuppoſitum medio. fine uerbum. ut Ariopag-
um ſolū ſalamins ꝑmum cōſtituit ubi grāmatici dicūt. ſolō ꝑm⁹ cōſti-
tuit ariopagū ceterū diuerſis ordinib⁹ et locis collocāde ſūt ꝑtes ꝓ
auriū iudicio quod q̄dem ſolo uſu conꝑatur Tercium preceptū
de aduerbiorum ſitu Iam uero de aduerbiis q̄ ſūt ueluti adiec-
tiua uerborum dici poteſt paſſim. ubi uis loci ponēda eſſe ubi demum
acti⁹ congruere uiſa fuerint. mō in principio. mō in fine. mō interiecta
interutrūqȝ. qua in re diligenti utendum eſt conſilio. Sȝ prope uerbū
frequētius ꝯuenuſtā reddūt orationem. ut fabi⁹ maxim⁹ ante alios
fortiter atqȝ aīoſe pugnauit. C. leli⁹ ſcipione familiariſſime utebatur
Clemētiſſim⁹ ceſar humilititer ignoſcebat. nunc uero ad reliqua.
quartum ꝑceptum eſt de ꝑpoſitionum et integrarum plerunqȝ orōn-
uȝ iteriectione iter ſubſtātiuū et adiectiuum. prepoſitiōes ꝑpulc-
re iter ſubſtātiua atqȝ adiectiua nomina interii ciūtur ut feraci i ag-
ro. ornatiſſimo i loco maximas ad res. hāc ob cām iuſtis ꝯ cāis. alia
qȝ hui⁹ modi cōplura nec ꝑpoſitiones ſolū ſȝ alia pretereq̄ eiuſmodi

nunc ſumemus exempla. Maxia i re publica diligẽtia. magna in pa/
rentes. pietas. incredibilis in oĩes cives obſeruãtia. ſũma i hoſtes
liberalitas. quintum p̄ceptum eſt de iteriectione genitiuorum
iter duos noiatiuos et econtra. Atq3 etiã pulcherrimũ iter duos
caſus, puta ntios duos aliq̃d cõtinue poitur. vt oia reipublice iura
cõſtãtes militũ aĩmi magna ſceleratorũ hoĩz flagitia. Ecõuerſo etiã
cõſtituta ac trãſpoita orõ plurimũ exornat vt huius claritudo viri.
huius q̃rites auctoritatẽ loci. ſextum p̄ceptum de aduerbiorũ
ſitu. Venuſte etiam plerũq3 p̄cedit adiectiuũ nomẽ ſubſtãtiuũ3 vt
tua dignitas. optia virtus. diuinũ ingeniũ exquiſita doctrina Mag/
ni eni refert quo loco quoq3 dictioſita ſit quod teſtat̃ boeti⁹ i his cõ/
mẽtariis quos in ariſtotelis librũ cõſcripſit vbi ciceronis et virgilii
ponit exẽpla. boetii aũt ipius hec verba ſũt. eteni q̃tũ ad cõpoſitio/
nẽ orõis ſpectat maximũ differt quo verba et noia p̄dicatiõis ſuo or/
die ꝑferãtur. Multum eni intereſt in eo quod ait cicero. ad hãc te
amẽtiã natura peperit. voluntas exercuit. fortuna ſeruauit. ita dixe/
ſſe vt dictũ eſt. an ita ad hãc te amãtiã peperit natura exercuit volũ/
tas ſeruauit fortuna. ſic eni minor eſt ſentẽtie magnitudo. minuſq3 in
ea luc3 id quod ſi ſic cõponatur eminet. et ſeſe võlẽtib⁹ hoim aurib⁹
aimiſq3 pateſacit. rurſus cũ dici virgili⁹. paciq3 iponere morẽ potui/
ſſet ſeruare metrũ ſi ita dixiſſet morẽq3 iponere paci. ſ3 eſt debilior ſo/
n⁹ nec eo ictu verſus tã p̄clare vt nũc cõpoſit⁹ diceretur quod idẽ nõ
eſt apud dyaleticos. hec boeti⁹. nũc ad reliqua. vii. p̄ceptũ
de ſitu negatiue dictionis. negatiua dictio apte in calce orõnis
ponitur. vt p̄ſtantiorẽ te vidi neminẽ. Scipione clariorẽ i bellicis la
udib⁹ inuenies neminẽ. Tua erga me beniuolẽtia, tuo in me animo
gratius eſt nihil. qui te ardẽti⁹ amet habes neminem. viii.
p̄ceptum de poſſeſſoris ante poſſeſſiõez ſitu. S3 et poſſeſſor ante
poſſeſſionẽ vt optimi viri diuitie. p̄ſtãtis viri virt⁹. prudẽtiſſimi ho
is cõſiliu3. ix. p̄ceptũ de vſu gerũdiuorũ noim p
gerũdiis. quid vero pulcri⁹ q̃ ſi pro gerũdus q̃ appellãt vtamur

gerūdiis noibus. Hac tritū ē priſcianj exēplum vel cā amādi virtutē.
veni amāde virtutis cā grā. gerende bella gerēdorū bellorū gratia.
ad āplexādam viruttem magis ꝙ̄ ad amplexādū virtutē. que vna p̄
ceptio optima eſt. crebraqꝫ eius apud. M. Te. alioqꝫ eloquentes vi
ros fuit obſeruatio. x. p̄ceptū de cōgruentia nois rre
latiui plerūqꝫ cuꝫ cōſequente. nūc aūt multa cōſiciaꝫ q̄ ſi di
ligenter aduerteris haud parū ornatoqꝫ latino cōducēt eloq̄o. Sꝫ id
mihi in primis aīaduertendū videt̄ vt cū tria fuerint antecedentes cō
ſequētes ꝛ eoruꝫ medium relatiuum nomen ſi ſit id cōſeqens vł hois
vel rei cuiſpiaꝫ ꝓpriū nomē relatiū cōſequēti ſp̄ cōgruat. alioq̄n nō lat
ina orō fit. ſꝫ a doctiſſimoꝝ hoim conſuetudine lōge aliena alias pōt cū
alterutro cōueire. ſi nō conſequatur ꝓprium nomē quam rē facile exē
pla declarant ꝛ priſcorū auctoritates cōplures M. Cicero prio tiſ
culanarū queſtionū. ſtudio ſapiētie q̄ philoſophia dicitur. Et Ci. de
repub. cōſilia cetuſqꝫ hoim iure ſociati. q̄ ciuitates ꝑpellant̄. Atqꝫ
iterū. ex illis ſempiternis ignibus q̄ vos ſydera ꝛ ſtellas nūcupatis.
Saluſtij quoqꝫ illud tritū eſt. eſt loc⁹ in carcere quod tulianū appel
latur. innumerabilia i veſtitus codicibus id genus iuenies. nec id ē
grāmatice artis vitiū quod q̇dam ignari litterarū arbitrātur ſꝫ ꝛ noſ
adhuc aliq̄d exēplorū afferam⁹ p̄clarū ē ciceronis op⁹ q̄ catho maior
dicit̄. nam quod catho maior dicitur nō latine ꝓfertur. Conſimiliter
vrbis viſceribus conſulendū eſt. q̄ ſūt ciues perditi viri ex vrbib⁹ pell
endi ſunt. q̄ ē ciuitatū ꝑnities ꝛ ſentētia dedecoris. plerūqꝫ igitur re
latiuū nomē cū eo cōcors ē quod ſeq̄tur. xi p̄ceptū de cō
gruētia in caſu ex trib⁹ eorū duorū que proximius iunguntur. Illud
quoqꝫ ſpectādū ē. nam quū tria exiſtant quoqꝫ vnū relatiuū nomē ſit
frequētiſſime eorū duo i eiuſdē caſus exitu cōueniūt. nam vt exēpli cā
dicam aliq̄d. ſi q̄s hunc ſermonem ꝓtulerit. lib̄ i quo de virtute agitur
preclarus eſt. rectius atqꝫ ornatius dicitur. in quo libro de virtute a
gitur preclarus ē. Concordant namqꝫ eodem caſu ex tribus
duo illa q̄ maiori vicinitate iuncta ſūt. Aliud

Iterum exẽplũ huiuſcemodi ſit. quas miſiſti litteras ad me iocũde fu-
erũt. Sermonẽ quẽ audiſtis nõ eſt meus. quã exiſtimas demoſthe-
nis orõnẽ eſchinis eſt. atqȝ huiꝰ ſermonis crebrũ inuenire poteris a-
pud veteres vſum. M. Te. officiorũ primo. quorũ aũt officiorũ pre-
cepta traduntur ea quãq̃ ꝑtineãt ad finẽ annorũ. virgi. Maro in
enei. vrbẽ quã ſtatuo veſtra eſt. Terẽtius in ãdria. poſt hac quas fa-
ciet de integro comedias ſpectãde aut exigẽde ſunt vobis prius idẽ.
popnlo vt placerẽt quas feciſſet fabulas. Idem quas credis eſſe
has non ſunt vere nuptie. Atqȝ eiuſmodi ſermo plurimum exornat

T xii· preceptũ de auxeſi poſitiuorũ cũ per. Id quoqȝ
digniſſimum ãnotatu. vt cũ duo poſitiua exaugere velimus noĩa. vt
his ꝑpoſitũ. Cicero in epiſtola ad curionẽ. cui et carus eque ſis ⁊
periocũdꝰ. Itẽ in oratione primo. ꝑbeati quinte frater illi videri ſo-
lent. Terẽ. in enuclo. ꝑpulcra credo dona haud noſtris ſimilia.
nam pergratũ val de gratũ ſignificat et. in oratione lepide perſonat.

T xiii. ꝑceptũ de ſuplatiuis cũ multo/lõge/et q̃. Ad ſupla-
tiu/lõge/⁊ q̃ aduerbia ꝑponimꝰ id quod ſepenumero ꝑpulchrum vide-
ri ſolet. vt longe amantiſſimus veſtri multo oĩm fortiſſimꝰ. et ago ti-
bi q̃ maximas gratias. T xiiii. ꝑceptũ ꝺ cõpatiuis cũ multo aut
longe. Cõpatiuꝰ vero vel multo vel longe ꝑponi ſolet. vt iuſticia
multo preclarior ẽ ceteris virtutibꝰ. Et ſocrates longe aliis philoſo-
phis ſapiẽtior fuit. T xv. ꝑceptũ de quibuſ-
dã noĩbus que a grecis profecta declinationem mutant.

Et nequaq̃ omiſerimus. q̃ cũ noĩa q̃piam
ſunt ꝑfecta a grecis tercie flectiones et obliquos caſus habencia q̃
rectum ſuperant. latini oratores freqũetiſſime caſibus accuſatiuis
illorũ q̃buſdã imutatis fingũt aliarũ declinationum noĩa ⁊ genus ſe-
ruãt. qualia ſunt poematũ/enthimematũ/delphinis/elephãtus ⁊ lãpa-
da. que a pleriſqȝ tertia flectione proferũtur. poema/enthimema/del-
phin/elephas/lanpas/hãc tu obſeruationem diligenter manda
memorie.

¶ xvi. ꝑceptum vt elegāteꝛ oſtendamꝰ q̄dpiam nobis
eē iocūduꝫ/vtile vel oneſtuꝫ/ꝛ cetera id genꝰ. ¶ Cum autē volumꝰ oſten
dere nobis aliquid iocūduꝫ honeſtū. vtile eſſe. datiuis cuꝫ veꝛbo vti
muꝛ ſum es eſt ſubſtātiuoꝝ. quoꝝ illa adiectia ſūt. ¶ Inane ab exēplis
diſcedā q̄d aliud ſignificat hec res mihi iocunditati eſt. q̄ꝛ hec res eſt
mihi iocūda. Ideq̄ꝫ. ipſe mihi tue litere fuerūt gaudio. quod eſt ad
gaudiuꝫ vel gaudiū mihi attulerūt.. pꝛeclara vꝛbis edificia ciuibus
decori ſunt. vicia dedecori ſunt viꝛis .i. dedecꝰ pariunt viris. deq̄ꝫ ce
teris cōſimili rōne. ¶ xvii. ꝑceptuꝫ de afficio afficioꝛ ¶ Veꝛbū
afficio et pulchꝛū eſt/et late patet nā afficio te voluptate. i. tibi volup
tatē affero. afficio te honoꝛe. i. facio tibi honorē. ꝛ te honoꝛo. aficio te
laudibus. i. te laudo afficio te ꝓbo. i. vituꝑo te afficio te cōmodis. i. ti
bi cōmoda facio. afficio cadauera ſepoltura. i. cadauera ſepelio. affi
cio inimicos iiuria. i. facio iiuriā iimicis. atq̄ꝫ ſimiliter afficioꝛ dolo
ꝛe. i. doleo. afficioꝛ gaudio. i. gaudeo. afficioꝛ verecūdia. i. verecūdoꝛ
latiſſimaq̄ꝫ eſt huius verbi vſurpatio. nec te lateat afficere ſignifica
re diſponere. hincq̄ꝫ ē plinii illud. Viua vos magis afficit. neq̄ꝫ
enim ſiue optimis cauſis tam lata/tamq̄ꝫ diffuſa ſit huius verbi ſig
nificatio. ſed de hoc ſatis. ¶ xviii. de
tum/vel et geminatis. ¶ Nō eſt aūt ignoꝛādū
q̄ ſi duo aut pluꝛa dnobꝰ quod par raro vſu venit pariteꝛ ſe habueri
nt. vtꝛiq̄ꝫ tum dictionē ꝓponimus quod liqueat exēplo. pareſt i. C. le
lio doctꝛina ac virtus q̄ꝫta que eſt eius viri ꝓbitas tanta quoq̄ eſt ei
us ſcientia. tūc ſplendide ac recte dixerim. C. lelius vir tū doctus
eſt/tum pꝛobus. Itidē q̄ꝫ magna ineſt in. c. lelio tum virtus tum/doc
trina c. lelius plurium tum laude/tum rerū ſcia valet aliud itē exēplū
Themiſtocles tum conſilio pollet tum vꝛbanis rebus tum i bellicis
negociis viribꝰ atq̄ꝫ animi magnitudine floret. Sic enim tantum oſ
tendit eē in rebus vꝛbanis conſilium q̄ꝫtā in bellicis magnitudinem
animi q̄ tum geminatum poſitum ē. ſꝫ eādem quoq̄ꝫ vi hēt gemi
nata et cōiunctiua. virgilius. in eneide. Eneas ē

et terris iactatꝰ et alto. Idē ꝑfecto ſignificat eneas tū pelagi tuʒ ter
raruʒ labores ꝑpeſſus eſt. Africanfuit ſingularis et vir et iperator.
Idē ſibi vult. africanꝰ magnꝰ extitit tuʒ vir tuʒ iperator. xix
p̄ceptū d cū ⁊ tū q̄d ſi duo cōtra neq̄ꝙ̄ paria ſūt. ſʒ alterū miꝰ cōplectit̄
alteꝝ vero magis ita efficienꝰ dum eſt vt quod levius exiſtit locemꝰ.
p̄us atqʒ ei tum dictionē preponamꝰ. quod autē graviꝰ validiuſqʒ id
poſteriꝰ poſituʒ tum dictio precedat quod patefaciemꝰ exēplis. C. le
liꝰ amat ſcipiōem ꝓpterea quod eū doctū cognouit hoiem. et ſēper vi
rū optimuʒ quod poſtremum ad amarē vehemēter ipellit q̄re ita ora
tio eſt iſtituēda. Cice. lelius amat ſcipionem tum ob doctrinam eiꝰ tū
ꝓpter virtutē. Ita virtus i hac beniuolētia plus momēti hēt q̄ꝫ doc
trina Atqʒ idem ſi dixeri. Cū oēs fortunati ſuut q̄ bene viuūt. tum
ꝓbeati q̄ oīa deſerūt et virtutē ſolam cōplectūtur· hos nāqʒ poſterio
res multo beatores eē conſtat. ſi q̄s ſuperius mō allatam p̄ceptionē i
tellexerit. hec. M. cicero iprimis frequenter vſurpat. ex quo illud.
cum omibus cōſulēdum ē. tum his q̄ armis poſitis imperatorū fidē
confugiant. Significat enim cōfugiētibus ad imperatores et ſeſe d
dentibus multo magnis cōſulēdum eſt. Atqʒ in cathone maiore mi
ra ſeſe adiebat ſceuola. m. ca. cū ceterum rerum ꝑfectam ſapiētiam.
tū q̄ꝫ nūq̄ꝫ fuerit illi ſenectꝰ grauis. ſed de hac re ſatis

xx. vt quēpiam laudari vel vituperari oporteat

Iam vero ex
plicandū ē qua ratione quampiam perſonam aut laudari aut vitupe
rari oporteat. quod decorē ſermonis ꝑtineat. naʒ id trifariam poſſe
fieri cōperimꝰ ex monumētis litterarū. ſi ergo velis oſtēdere. M.
cathonē hēre magnam virtutē cū verbo ſū es eſt ita cōmodiſſime fi
et. Mar. catho vir eſt magna virtute. M. catho vir eſt magne vir
tutis. Mar. catho vir eſt magnꝰ virtute. plato philoſophꝰ fuit p̄ſtans
ingenio. vel preſtantis ingenii. vel p̄ſtanti ingenio. Mulier ē clara
moribus. clarorum morum. claris moribus. Vir egregius la
ude. egregie laudis. et egregia laude. ſʒ illud prius magis poetarū
eſt. poſtremum vero ſplēdidiſſimū ac ꝑpolitū. Ariſtoteles eſt

ſciētie copia philoſophus.exquiſita doctrina.vir acerrimo igenio.quo dquidē vt diſertiſſimus precianus inq̄t ſignificat ariſtotelez habētez ſciētie copiam ac qui habeat exquiſitam doctrinam.ceteraqʒ conſi-mili ratione.quod quidez aulus gelius cōſentire videtur in noc.at. Eſt enim velut defectio quedam.ſed ea trita vſurpataqʒ ab eloquē-tiſſimis viris ac clariſſimis oratoribus. qua et vobis quoqʒ vtendum ſit.

¶ xxi. De accuſatiuis et ablatis pticipiorū locum tenentibus infinitum verbi.

¶ At qui participiorū cum accuſatiui caſus ſepe tū ablatiui locum tenēt infinitiui verbi.hinc ſaluſtianuz illud. naz ꝛ prius q̄ʒ incipias cōſulto.et vbi cōſulueris maturefacto opus eſt.et teren.Miſſus glicerium alloquēs amicā pāphili.Ymiaz inq̄t inuentū tibi curabo et adductum tuū pāphilum.oia nāqʒ illa cōſulto facto iuentum adductū cōſulere facere iuenire adducere deſignāt. Verū frequēter his rōibꝰ ablatiuorū caſibꝰ vtuntur accuſatiuorū perraro.

¶ xxii. De hoc noie opus cū variis caſibus.

¶ Et quoniā de hoc noie quod ē opus attulimus mentionez itelligendū eſt.opꝰ ē mihi hac re.ſignificare me egere hac re.ſed id variis caſibꝰ iungi ſolet.nam etiaz opꝰ.eſt mihi tua opera.latine dicimꝰ.et tue opere.ꝛ tuā operem et tua opera.ſʒ hoc poſtremū ornatius eſt.et totuz oratoriuz.Ceteris rōnibꝰ poete potius hiſtoriographiqʒ vtūtur.nos aūt q̄dam p̄cipimus.vt cognoſcamus a veteribꝰ vſurpata eiſdemqʒ vtamur.quedam vero vt cognoſcamos ſoluz.nā opus eſt mihi hāc rē.nūq̄ orator dicit.ſed hac re.

¶ xxiii. de cōmutatione adiectiui et ſubſtantiui in voce genere et caſu.

quid illud nōne pulcherimū ē vt cū duo noia alterum adiectiuū.alterū ſubſtātiuū.eodē caſu exitu pferri debēt vt ſepe creberrimeqʒ quodāmō tertiā adiectiui nois vocē q̄ eſt neutra i vi ſubſtātiui traſferamꝰ ꝛ ſubſtātiuū illiꝰ pꝰ caſu collocemꝰ gtio.quod vt frequēs ē eruditiſ atqʒ diſertis viriſ.ita quoqʒ erit exēplo maifeſtiꝰ.nā cū multā vītutē dicturꝰ ſū.ſi multū virtutis loco eiꝰ orōis poſuero.multo ptuleri ve-

nuſtatis. Multũ pecunie eni ſignificat multam pecuniam. plurimũ
virũ. plurimas vires. q̇d aĩmi ẽ q̇s aĩmus. q̇d rei. q̃ res. q̇d cauſe q̃ cã
Alia quoqȝ ita puulgata. ſed aĩaduertẽdum ẽ ꝙ ſi gtũs ille caſus ſi
gularis fuerit totã itẽ orõnem ſingulariter exponere debem⁹. ſi plu
ralis pluraliter. nãqȝ exẽpli cã multum pecunie eſt multa pecunia. ſi
gulari numero. At contra multum pecuniarũ ſignificat multas pe
cunias ſimilis quoqȝ eſt et aliorũ rõ vt multum roboris ſiglãrẽ pli
mũ viriũ plẽz quoqȝ hẽt ſignificatõnẽ. et aduerbia quoqȝ nõnulla cã
dẽ vĩ retinẽt p̃ſerti vero duo hec. parũ ⁊ ſatis. nã parũ ſpie. i. pua ſpia
ſatis viriũ. i. ſufficiẽtes vires. nihil quoqȝ ſiue nomẽ ſiue aduerbiũ
ſit ĩ eãdẽ ſepe obſeruẽtiã cadit. hec igitur acten⁹ ¶ xxiiii. vt geinã
dũ ẽ epithetõ ſequẽtib⁹ ſbtiuis aut ecõtra. quoniã aũt ſiglã hic fe
re ĩueſtigam⁹. id quoqȝ dignũ cognitõe ẽ. vt cũ duo meinerim⁹ noia
ſbtiã quorũ vtriqȝ idẽ epithtõ adĩciẽdũ ẽ vt adiectiuũ ipȝ p̃ncipio co
llocem⁹ ⁊ ſequẽtib⁹ ſubſtãtis, vel tũ geiatũ vel duplicatũ ⁊ p̃ponam⁹
exẽpli vero cã efficiãt ci. verba. African⁹ ſiglãris ⁊ vir ⁊ ĩpator qđ
ẽ africa⁹ ſiglãris vir ſigularis ĩpator. ꝓpter magnam et doctoris a
uctoritatẽ ⁊ vrbis. ẽ ꝓpter magnaȝ auctoritatẽ doctoris et propter
magnam auctoritatẽ vrbis p̃clar⁹ ⁊ miles ⁊ ciuis illuſtris tũ vir tum
philoſophus optim⁹. tũ patrie defẽſor tũ gubernator. iuſt⁹ et rex ⁊ iu
dex. cõſimiliaqȝ eodẽ ſe habẽt. ſȝ ⁊ ſepenuẽro cõtra eodẽ ordie vni ſb
tiuo p̃poſito duo adiectĩa aut palã õſeruiũt. exẽpla ſũt q̃ nũc cõſtituaȝ
Vir tũ bon⁹ tũ tẽpat⁹ ĩpator ⁊ callid⁹ ⁊ fortis. iudex ⁊ ĩteger ⁊ ſole
rs ornamẽta citatis tũ multa tũ p̃clara alia tuipſe cõiecta nõnũꝗ et
duo ſubſtantĩa ita ſe hẽnt vt alterũ vĩ ſuam vbiqȝ ſernet ac tueat̃. al
terũ q̃ſi quẽdam obtineat adiectiui nois locũ. ⁊ ei⁹ fũdat̃ officio. qua
le ẽ illud virgilian p̃io enei. Moleqȝ et mõtes ĩ ſup altos ĩpoſuit.
ac ſi dicat mollẽ mõtuoſam ĩpoſuit. cauẽdũ ẽ ne ab hõeſtate naturaqȝ
diſcedam⁹ ac ſi dicerit cauẽdũ ẽ ne a naturali honeſtate diſcedam⁹. ſȝ
tibi hec ſatis ſint: ¶ xxv: ¶ De extremis ſupis
ꝓ gerũd⁹ acti caſ⁹. ſȝ ne q̃ſi hiſtoriam texẽs dicẽdoꝝ ſeriẽ nectã
ita qq̃ȝ par[...]ecerĩ. vt ſeſe mihi ſorte quadam obtulerint. Ceterum nõ

honorãdũ eſſe videtur vt ipe ãbitroꝛ ¶ extrema ſupia plerũqꝫ oꝛnate ac
ꝑnenuſte ſignificare gerũdia acti caſus adictiõe ꝑpoita ut res diffici
lis creditu.i. ad crededẽdũ miſerabilis viſu.i.ad videdũ iocũda audi,
tu.i. adaudiẽdũ ſuauis guſtu.i.ad.guſtãdũ.ꝑ multa ſili ac pari rõe ſe
hẽnt. ¶ xxvi.de exaſpatõe orõis ꝑ mutatõnẽ ſuppellatiui cũ adi,
ectõe aduerbii ſuppellati admoduꝫ velipꝛis. ¶ nec id te amice late,
at vt quũ fuerit ſuppellatiuũ ꝗdpiã durius aſpeciuſqꝫ et ſuppellatie
ſignificãdũ ſit vt ꝓ ſuppellatio põitũ afferamus. et ei aptũ aduerbi,
um ſuppellatiuum apponamꝰ nã maxie mẽoꝛabile facinus.ẽ meõꝛabi
liſſimũ facinus maxie rarũ genꝰ hoĩꝫ. ẽ rariſſimuꝫ genꝰ hoĩꝫ.ſꝫ ad,
modũ et ipꝛis poſitis adiuncta vi ferme eãdẽ retinẽt.vt admodũ mẽ
õabile facinꝰ vł i pꝛis rãũ gẽꝰ hoĩꝫ.i.rãiſũ gẽꝰ hoĩꝫ. 27. vt ꝗnpiã me
diocꝛiteꝛ aut vehemẽter laudabimꝰ. Id aũt neq̃ꝗꝫ ſilẽtio ꝑterieri.vt
ſi quẽ ꝗ virtutẽ hẽat veliꝫ mediocꝛiteꝛ laudare.dicã exẽpli cã. ꝑicleſ
virtute ꝑſtãs pꝛiceps erat athenis vel multa ꝑclara ẽ. Themiſto,
cles rebꝰ geſtis floꝛuit ſi veli vehemẽter ac plimũ laudare adiiciũ gl̃i
aꝫ ſiue laudẽ. et cãꝫ laudatõis caſu ꝯtio cõſtituã.ꝑicles vt idẽ exẽplũ
agã virtutis gl̃ia ꝑſtãs athenis claruit Teſtimocles geſtarũ rerũ la,
ude emicuit.ſicqꝫ m.ãthoniꝰ ꝑſtabat eloq̃ntia.mediocriter laudatur
ac fere exiliter.l.craſſus eloquẽtie gl̃ia excelluit,vehemẽtiſſie lauda,
tur.ſꝫ tu ꝓ tui igenii bonitate deducito. ¶ xxviii ¶ quotiẽs ſigl̃aris
ꝛ pl̃alis nuẽrus cõnectũtur viciori reſpõdẽduꝫ ẽ ideqꝫ fit i diuerſis
gñibꝰ. quotiẽs qd ipe teſtat̃ quoqꝫ grãmaticꝰ ſeruii ſigl̃aris ꝛ pl̃a
lis nuẽrꝰ cõectũt̃ rñdemꝰ viciniori.vir.i.enei.hic illiꝰ non aũt fuerũt.
Te.i.ã. amãtiũ ire amoris reitegratio ẽ.xenophõtis delicie mee ſũt
hoſtes eorũqꝫ exercitꝰ ꝓperabit.atqꝫ ita frequẽtiꝰ obſeruat̃.ideꝫ ſit
i diuerſis generibꝰ. naꝫ ſiue maſculinum ſiue feĩnuꝫ ẽ vicio reſpõde
mꝰ.vt vir atqꝫ mulier optĩa ad me venit. intelligitur nãqꝫ optimum
eẽ viruꝫ et optima mulierẽ ꝗ venerit. Verũ ſi plurali nũero velimꝰ
vti ad maſculinuꝫ tranſire neceſſe ẽ vt vir et mulier leti pꝛoperantˑ
Alixãder ꝛ olipias clari exſtiterũt. ¶ xxix. ¶ opere pꝛeciũ eſt.

opere p̄cium eſt quod pñenuſtũ eſt ſignificat modo vtile eſſe. modo neceſſariuz. modo iocũduz.. modo laudabile atqz his ſignificationib⁹ id nõis veteres vſurpant. xxx. frui.

frui quapiã re. eſt fructũ ſiue vtilitatez vel voluptatez percipere ex ea. vt cuz dixerit quis. ocio fruoꝛ. xxxi. pꝛe ſe ferre.

pꝛe ſe ferre aliquid ē verbis aut indiciis q̃buſdaz id oſtendere et quodãmodo cõfiteri. vt. M. catho p̄ ſe fert grãmaticaz. leſius pꝛe ſe fert liberalitatem. hic vult oſtendere quod ipſe ſit liberalis.

xxxii. Rationem habere. rationez habere ē reſpectũ habere ſed vt plani⁹ exponaz habere rationez alicui⁹ rei eſt rē conſiderare vt hēo rõnez tempoꝛũ. loci. pſonarũ. eſt ea rõne oĩa cõpleti et cõſiderare. xxxiii. complectoꝛ aĩo. hãc rez aĩo mēte qꝫ conplectoꝛ. i. hãc rez cõſidero et voluo. xxxiiii. In animo eſt. In aĩo eſt ſignificat ĩ aĩo hēo. et animus mihi eſt. i. volo.

xxxv. certum michi eſt. certuz eſt michi. i. deliberatũ et decretũ. vel de le raui et decreui. xxxvi. proſequoꝛ

proſequoꝛ te honoꝛe. i. te honoꝛo. pſequoꝛ te laude. i. te laudo. pſequoꝛ te pꝛobo. i. te vitupero. proſequoꝛ te amoꝛe id eſt te amo.

xxxvii. Benemereri Benemeritus ſum de repu. i. beneficiũ in illã cõtuli. benemereri de amicis eſt cõferꝛe ĩ amicos beneficia xxxviii. eque, ac et atqꝫ eque p ita. ac p vel. atqꝫ p vt, quaſi ornatiſſime poñtur exemplum eſt. eque te laudo ac ciceronē xxxix. haud ſecus haud p nõ, ſec⁹ p aliter ĩ eadē orõne venuſte ac cõtinue ſe habēt. vt haud ſecus ſentio atqꝫ tu. i. ita ſetio ſicut tu xl. De cõpatiuo, loco poſitiui nonnũq̄ꝫ et ppulcre cõpatiui p poſitiuis poñtur vt. Alexãdeꝛ macedo coꝛpus hēbat imbecilli⁹. quod ĩ becillũ ſignificat. Satiri in ſcelera vehementi⁹ inuehuntur. quod eſt vehementer. xli. Dare rem vicio vel laudi Do tibi hanc rem vicio. i. vitupero te de hac re do tibi crimini. i. te criminoꝛ. do tibi laudi. i. te laudo.

❡xlii De ſubiunctiuo loco indicatiui et illius pro huius temporib⁹. ❡Sed ne illud q̄dem negligēdū eſt ſubiunctis modus ꝑ indicatiuo. et illis. pro huius temporibus interdum. haud illepide ponūtur/ vt velim ſepe pro uolo et gerem ꝑ gerebam. dilexerim pro dilexi· feciſſez ꝑ fecerā gratū fuerit pro gratm erit. feceris pro facies Id dim multum ornatiſſimum ſi oportunis locis agatur. quod vbi factitandum ſit peritorum aures facile cenſebunt. quāobrem exercitatio adhibenda eſt non adhibenda eſt non mediocris. que oīm magiſtrorū ꝑcepta ſuperat. quod ſi quis nouerit grecas literas. ei quod modo explicamus non difficile ꝑſuadetur.

❡xliii partiz hoīm et eius aduerbii geīatiōe:

partim hoīm venerut perſepe dicitur/ A. gellio teſte et eſt id ez quod pars hoīm .i. quidā hoīes. nam ptim in hoc loco aduerbiū eſt. neqz inclinatur caſus ſicut et cū partim dici pōt. i. cnm quibuſdā hominibus et quaſi qnadam parte hominuz. ſz hoc tamē ē ſplēdidius cū in orōne iterū fuerit additūz. Ut eſt illud. M. T. in epiſtolis. nāqui iſtinc veniūt ptiz te ſupbuz eē dicunt quod nihil reſpondeas. pticōtumelioſuz quod male reſpondeas Et q̄ ciuitatibus preſunt partim nobiles ſunt partim populares quod eſt aliqui nobiles ſunt aliqui populares:

❡xliiii. Decimuſquiſqz

Id etiam eſt optimum cogiutu. q̄ decimuſqz eſt vnus ex numero denario. ſicut milleſiunuſqz eſt vnus ex numero millenario. hinc eſt illud ceſaris incōmētariis. coguoſcit vero decimūqueqz eē reliquū nulitēſine vulnere. que exēplo vti perpulcrū eſt. vt vix decimuſqſqz remanſit ſine vulnere in tali cōflictu ❡xlv. quotuſquiſqz.

quotuſquiſqz homo eſt. i. quod homines quotuſq̄ſqz miles eſt. i. quotmilites: ❡xlvi. perq̄ cumpoſitiuo perq̄ una dictio dumtaxat pulcherrime poſitiuis adiungitur noībus. vt perq̄ doct⁹ philoſoph⁹. ꝑquā bon⁹ amic⁹: ❡xlvii. Alias geminatūlocū

prītiuorū ꝟborū a q̄b⁹ traxerūt originē ſignificatōez retinēt ꝓſertiꝫ ſi pria illa ſpiora fuerīt. vt cōiecto cuꝫ ꝓ cōiicio. manſo ꝓ maneo. īperi to ꝓ īpero. amplexor ꝓ amplector. ⁊ alia itē pene inūerabilia. ſi qñ verbi aſperitas vlla cōtigat ꝙ eruditorū cōſilio nūc reliquim⁹

lxii. De et dis mutant ſignificationem

De ꝑpoſitio ꝟbis adiectia ꝑ ſe cōtrariam mutat ſignificatōem vt precor ⁊ deprecor cōtraria ſunt hortor ⁊ dehortor. nōnūꝙ idē dis efficit vt ſuado diſſuado ꝙuis in eiſdē verbis nōnūꝙ auget ꝑpoti⁹ ꝙ vi cōmutet

lxiii. ex et de amplificant.

ex et de vehemēter ſignificant vt exoro ꝙ ab ex et oro de ductum ſignificat impetro. te. i andri. gnatam vt det oro. vixqꝫ ide xoro.

lxiiii. Suadeo. pſuadeo. facio. parficio.

ſic ſuadeo ſignificat oratoris officiū. ꝙ ē benedico atqꝫ perſuadeo be nedixiſſe ſignificat. qr ē oratoris finis. i. īpet ro atqꝫ obtineo. vnde et crebro nō ſolū ſuadeo ſed etiam perſuadeo. ſed facio ⁊ parficio explo rata ſunt.

lxv. Aduerſatiua dictione.

plurimū etiā ſermonem ac orationē exornat aduerſatiua dictio quā, ꝙ īdicatiuo iūcta. quod vbiqꝫ. m. c. ſeruauit aliiqꝫ doctiſſimi. ſꝫ hui⁹ exēplū ſit. quāqꝫ te ante hac diligebā. nūc tamē ob ſingularē ꝟtutē ve hemēter admiror nā tria ſūt que quodā ſibi ordīe īuicē iunguntur quorū pri⁹ ac leuius ē diligo. poſtremū admiror. quod vehemēs ad ꝑn cipuū et eorū medium obſeruatio quod eſt veneror et colo ex quo ob, ſeruātiaꝫ et reuerentiam ſignificat. Sꝫ iterum aliud exēplū quā ꝙ mihi fuit oīm amicorū iocūde littere. tamē iocūdiſſime fuerunt. ſꝫ ꝓ tamē poſtꝙuis raro collocam⁹ vt. quāꝙ mihi ante hac carus eras ſed et nunc ꝓfecto cariſſim⁹ es

lxvi. nō ſolū ſed etiam verumētiaꝫ. verun quoqꝫ.

Ad huc illa duo orōnē ꝓuenuſtā reddūt ſibi īuicē correſpōdētia, quorū alterū ē nō ſolū ſiue nōmodo ſiue nōtā tū alterū ē ſed etiā verūetiā, vel loco etiā poſita quoqꝫ et aliquibus īte riectis quorum oīꝫ exēpla ſubnecta hee mihi res nō ſolā ꝗata ē ſed eti ā iocūda m. āthoni⁹ nō mō cicerōis erat īimic⁹, ꝟūetiā hſtis patrie. m.

catho nõ ſolũ igenio polebat/ſed etiã virtute florebat plurimũ. Ale
xãder nõ ſolũ reliquaz vrbẽ ſubegit verũ quoqz ipm romanũ iperiũ
cogitabat attingere. lxvii De tam ꝛ ꝙ Et ſic
etiã taz ꝛ ꝙ ſibi correſpõdẽt. vt taz cara mihi patria ẽ/eſt tibi iocũda
vita. ſz facile hoc trite itelliges. lxviii egoipſe pro ego
met pro eo aũt ꝙ ceteri expmere cõſueuere pronoib' addẽtes vel te
vel met ſilabicas adiectiones. Cicero potius idẽ efficit hoc pronoie
ipe ipa ipz. quod illarũ fere ad rettionũ locũ obtinet. vt egoipſe ma
gis ꝙ egomet illeipſi noſipſi et nũꝙ ſec' dicẽdũ ſic lxix de me,
cũ et me cum: Alia eſt adiectio pulcra. vt mecũ ipe cogitaſſem.
et hoc mecũ ſit vna dictio. Itẽ me cũ ipe vicerẽ. cũ due ſint dictiones
lxx. vt familiaritatem cõuertionẽ et ſimilia ornate exp,
mem': ſz ſi tibi dicẽdũ erit. tu mihi familiaris es ornati' dicũ
tur te vtor familiariter. Tu mihi amic' es ego te amico vtor. Tu mi
hi es magiſter. ornati'/ego te vtor magiſtro. ego tecũ freqẽter verſor
frequẽs mihi tecũ ẽ cõſuetudo q̃ ſepe cõuerſationẽ ſignificat. Tecũ
magnã amicitiã hẽo. magna mihi tecũ amicitia. et ita alia pmulta. vt
ſint mihi cũ oib' malis viris iimicitie. nã recti' dixerim' inimicitie
plurali nũero ꝙ ſingulari. lxxi. nihil cũ cũcõpatis.
ſz neutra vox nihil ac potiſſimũ i cõpatis noib' tũ femininã reddit o,
rõnẽ tũ maſculinã. vt nihil eſt hoc hoie meli' fere idẽ ẽ vt nullus ho,
mo eſt hoc hoie melior. nihil hac vgie ẽ formoſius quaſi nulla vgo
hac vgie eſt formoſior et in ceteris aliquãdo coſimiliter.
lxxii. munus ꝓ officio et cõſimiliter partes
Munus ꝓ officio ornatiſſime dicitur. vt hoc eſt amici munus. i. ami
ci officiũ. fũgor boni viri munere. ferme idẽ/ẽ facio boni viri officiũ.
ſz et ptes pl'ali numero cõſimilez habet ſignificationẽ. vt mee ptes ſũt
i. officium meum eſt vel pertinet ad me.
lxxiii. Caueo cũ ablatiuo ſignificat [illegible]
ꝓuideo cum accuſatiuo iũctũ ꝓ vito ac fugio
Caueo vbum et ſi ſepe ſignificat ꝓuideo. vt cautũ ẽ lege

perornate tū actō iūctū ꝓ vito ac fugio vſurpūt eloquētes viri vt turpis viri igenii cauēt mores. lxxiiii. Memini cū accuſatiuo. Atqui et memini recti⁹ atq; viſitaci⁹ iungitur accuſatiuo ꝗ̄ gtō. vt memini platonis ſapiētiam. Vir. i buc. Et numeros memini ſi mēte verba tenerē nec mirū ſi i his. que ſūt poti⁹ ſolute orōis. vir. Maronis afferam teſtimonium q̄ non ſolum poetaȝ egregie eruditum. ſed et rhetorice artis vbiqȝ obſeruatiſſimum fuiſſe conſtat. lxxv. penitet. i. parū videtur. penitet me quicq̄d ſignificet notiſſimuȝ eſt. ſed pro parū videtur vſurpāt auctores et pſtātes doctrina viri. lxxvi. Vaco cū dtō/attēdo cū abltō vacuū eſt ſȝ idē pſepe verbum variis cōſtructionibus poſitum haud eādē retinet ſignificationis viȝ. vaco huic rei ē attēdo huic rei vaco hac re. eſt hac re. ſum vacuus. et ornatiſſimū eſt vt boni viri dāt opā vt parturbatioib⁹ vacēt. i. liberi ⁊ vacui ſit. lxxvii. De aiaduerto et aiaduerſio. Aiaduerto. i. fore video et quodāmō itelligo. et aiaduerto cōſtructum cū actō i pposita idē ſibi vuit ꝗ̄ punio vt pſeuſipus aiaduertit. i ſeruū platonis. i. punit pla. ſeruū ex quo aiaduerſio ponitionē ꝗ̄dā nōnūꝗ̄ ſignificat lxxviii. de refero cū dtō et actō mediāte ad Ad iterū refero tibi hāc rē. i. narro tibi hāc rē. ſed refero ad ſenatū. refero ad populū hāc rē. i. pono hāc rē cōſultationē populi vel ſenatus. qui vſus verbi ei⁹ hiſtoriarū ſcriptores frequētiſſime eſt.

lxxviiii. Dare litteras tibi vel ad te

quid varii quoqȝ caſus eidē verbo ſibi iuncti nonne/magnā ac longe diuerſam vi hēt quale ē do bibaculo ad ceſarem litteras nā dātur bibaculo deferēti vt ceſari reddat ad quē mittūtur littere. eas igitur legat ceſar bibaculus quidē velit tabellarius defert. naȝ qui fert litteras conſueuit tabellarius. apellari Verū ne quid huius rei ignores dare litteras ſignificat ſcribere ſe mittere litteras

lxxx. vnas binas ternas litteras ꝓ vna duab⁹ tribuſne epiſtolis dicimus.

nec te fugiat q̄ p̄ epiſtola dicim⁹ lrās plurali nūero. nec obſta'
poetarū cōſuetudo. ei p̄ vna epiſtola dicim⁹ vnas lrās. nā id nomē vn⁹. a. um. cū his q̄ pluraliter ſolū iflectūtur pluralē quoqȝ retiet nūerū. vt vne nuptie vne bige. vna menia. ꝛ vt ad ꝓpoſitū reddeā p̄ duab⁹ epiſtolis dicim⁹ itē binas litteras. nō aūt duas p̄ trib⁹ epiſtolis ternas. nō autē tres p̄ quattuoꝛ quaternas. et q̄ deiceps ſunt cōſimili rōne cōferēt lxxxi. Infinitia oꝛō p̄ cōiuctiua ꝑuenuſte poit̄

Infinitia oꝛō p̄ cōiuctiua ꝑ q̄ꝑ pulcra ē. vt volo te ad me ſcribere cupio te athenas ꝓficiſci. et id terētianū. q̄d facere te i hac re veli ſignificat enī q̄d veli quod tu i hac re facias. veli ciues oēs. vnanimes eē. i. q̄ vnanimes ſint et cōcoꝛdes. ſȝ hoc tibi ſit cōcini⁹ vt nullū ſit āmbigui ſermonis diſcrimē. neqȝ enī oīno rectū ſit. ſi q̄s dicat. volo te amare. q̄uis plerūqȝ id ſuppoſitionis locū hēat. quod īfinitū verbū imedia iius p̄ceſſerit. vt puto pyrrhū rōanos vicere poſſe. c. credo q̄ romani poſſiūt vicere pyrrhū. ſȝ id p̄ virib⁹ caueat oꝛatoꝛ. Et quod mō āceptū erat de cōiūctia atȝ infinitiua oꝛōne p̄cipue i abſolutis v̄bis vel vbi alteri caſui fuerit adiecta prepoſitio. ſeruādū ſit vt volo te amari a me. lxxxii. Ex vl' e pro a vel ab

ex vel e ꝓpoſitiōes p̄ a vel ab et ſepe ꝛ ꝑ oꝛnate ponūtur vt audini ex maioꝛib⁹ nr̄is p̄ a maioꝛib⁹ noꝛis accepi ex patre tuo vl' e patre tuo. q̄ro ex te ꝛ a teqȝ ē cōſulo ꝛ te iterrogo. quod aduerte et vſui trade.

lxxxiii. De pro loco poit̄ loco i ꝛ ſecūdū. pro oꝛnate loco i ꝛ ſcd̄m vt p̄ roſtris p̄ tribunali. i. i. tribunali. ꝛ alia p̄ virib⁹ tuis. i. ſcd̄m tuas vires p̄ tui igenii boitate. p̄ virili tua et ſimilia lxxxiiii. Sub i cōpoſitione ad clā aut dinute ſignificat Sub cōpoſitiua aut claȝ diminute ſignificat. vt ſubmouit ꝑmeno. i. clam et occulte. ſubiraſcoꝛ tibi. i. paululū iraſcoꝛ.

lxxxv. More gerere cōplacere obſeq̄ ſignificat Morē gerere peroꝛnatū v̄ ꝑū cōplecere ſignificat atqȝ obſequi. vnde moriger. rarū. quod a moroſo quod difficilēm ſignificat et a morato quod iſtitutū ſignificat plurimū dicat.

accreſcit iſania. Idez vero idē ferme ē quod dietim

¶ cxi. Ut in verbis actionē aut paſſionē ſignificātib⁹ varietati ſtudēdū In verbis tā actionē ꝙ paſſionē ſignificātib⁹ cōſiderare debem⁹ varias vocū iſlexiōes atqȝ exit⁹. et mō his mō illis vti ꝓ aurib⁹ iudicio. vt fuere ꝓ fuerūt. amarūt ꝓ amauerunt. videre ꝓ viderūt. videbere ꝓ videris norim. pro nouerim. et de alliis quoqȝ codē mō, ſȝ ne quid fiat cōtra grāmatice artis ꝑceptiōes ac iura prouidēdū eſt

¶ cxii. De quin quin ꝑticula quū vel inceperit vel exortetur. itez cōfirmet ꝛ quodāmodo iteriget ſatis exploratū ē. ſed ea nos pulcherime vtimur cū dicim⁹ nō poſſū q̄n geſtiā nō poſſū q̄n doleā. nō poſſū q̄n admirer. ſignificat enī fere nō poſſū me cōtiere ꝙ nō doleaȝ. ꝛ ita de ceteris cōſimiliter

¶ cxiii. De loc⁹ ē vel multū aut nihil loci eſt huic rei quid illud nōne ꝑclarū eſt vſu loc⁹ eſt huic rei. multuȝ loci eſt gaudio. plurimū loci eſt trāquillitati. ꝛ. Teren. ꝛ enī daue mihil loci ſegnitie. ſignificant enī hec oīa vel oportere uos letari. vel tāqillos eē. vel voluptatib⁹ affici. vel nō negligētes ac ſegnes eē. ꝛ ſic in aliis huiuſmodi

¶ cxiiii. De magnopere ꝛ ſimilib⁹. nōnūꝙ vero duo noīa ſiue ꝑpoſitiōe addita ſiue nō vni⁹ aduerbii vi retinēt. vt magnopē ꝓ valde maxio pere ꝓ plurimū. maiore immodū ꝓ maxime. mirumimodum ꝓ mirabiliter. ꝛ itē mirādnmimodum

¶ cxv. De imprimis ꝛ ſimilib⁹ Sȝ abltī caſus ſiue cuȝ cōmertio ꝑpōnis ſiue ſine eo vi hūt aduerbii. vt ip̄mis ſignificat enī ꝑcipue ac ꝑſertiȝ. ꝛ it vt greci dicūt aduerbium. ipȝ ſi ita appellādū ē pornate noibus iūgitur. vt ip̄mis ſapiēs. ip̄mis erudit⁹. Sȝ ne a ꝓpoſito diſgrediar paucis iterdū ꝓ paucum multis pro multum vtimur. verum hoc alio loco oportuni⁹.

¶ cxvi. de gerit cū noīe grāt⁹ ſiue iperii. Ille etiā mod⁹ optim⁹. vt ſi q̄s dictur⁹ ſit quēpiaȝ hoīem aliquē habere ingrātum vel honorē ſeu imperiū. vt ex noīe honoris eiuſmodi et gero geris verbum

pulcerrimã cõſtituat orõnẽ hoc pacto. Hic ẽ rome cõſul. rome ſe cõ-
ſulẽ geri. ita cõſimiliter iperatorẽ gerit. pricipẽ gerit. ptorẽ gerit.
ꝛ alia huiuſmodi. ad hos eni viros rerũ cura ꝛ admiſtratio pertinet.

Cxvii. De iterlegẽdũ ꝛ ſimilibꝰ

Uſitata ꝛ ppulcra ẽ ſermonis orõ. vt gerũdiorũ accuſatis ꝑpoſita
iter ſignificet tps ipfectũ idicatiui vel ſubiũctiui modi. vel alteriꝰ ꝛ
dũ particulã. vt iterãbulandũ hoſtes offẽdi. hoc ẽ dũ ambularẽ. iter-
legẽdũ ridebas. i. dũ legeres. et ſic ꝓ varitate pſonarũ ita q̃ exponẽ-
dũ eſt vti modo explicamꝰ. Sic ſeruiꝰ i buc. vir. Interagẽdum. i. dũ
agis. honeſta locutio ſi dicamꝰ iter cenãdũ hoc ſũ locutꝰ. i. dũ cenarẽ
hoc locutꝰ ſum.

Cxviii. De in pro erga vel cõtra.

In ꝓ erga ꝛ cõtra pulcherrima ẽ actõ ꝑpoſita. vt meꝰ i te aĩmꝰ
i te beniuolẽtia. vbiqꝫ enĩ ſignificat erga. Iuuenalis iuehit i domici-
anũ Cicero habuit orõnẽ in. Catilinam. ibi eni cõtra ſignificat.

Cxix. de apprime

Apprime ꝓ valde
recte appoitur noibꝰ. queãdmodũ de ipmis ſuperiꝰ dictũ ẽ. vt vir
apprime nobilis res appme vtilis. ꝛ ita deſimilibꝰ

Cxx. vt res apte cõiũgũtur adiectiuis poſſeſſiuis

Res nomẽ latũ diffuſũqꝫ ẽ. ſꝫ eo pulcerrime vtimur cũ adiectis
poſſeſſiuis noibꝰ. ꝛ pſerti huiuſmodi. vt cũ dicitur res bellica. res do-
meſtica res publica. res familiaris. res militaris. ꝛ d̃ ſimilibꝰ pariter

Cxxi. De preſtolor

Ut aliqua veluti
ſignãda inſtituã preſtolor verbũ plerũqꝫ poete actõ iũgũt. Cicero cõ-
nectit dtõ. vt quez preſtolaris. preſtolor iohanni

Cxxii. aſſentior ꝛ aſſentio, ipartior ꝛ ipartio

Multa ſũt ꝟba quibꝰ pro eadẽ ſignificantia ꝛ paſſiua
vtũtur voce ꝛ actiua. ꝛ vt obmitã pene inumerabilia. cicero frequẽter
in his duobꝰ mõ actiuã mõ paſſiuã vocem vſurpant. aſſẽtior ꝛ aſſẽtio
vbiqꝫ eadem cõſtructionis forma ꝛ inpartior ꝛ inpartio. i ceteris aũt
id fit multo rarius.

Cxxiii. Uſu venit.

Uſu venit pro cõtigit ornatiſſime ponitur.

¶cxxiiii. Uſurpatio ⁊ vſurpare.

Uſurpatio ⁊ vſurpare nō ita ītelligi debēt ſicut iuris cōſulti ꝓtūtur. ſ3 vſurpationē oratores ī frequētē vſū nominat. ⁊ vſurpare ī frequēti vſu habere ¶cxxv. Deficit cū accuſatiuo

hec res mihi deficit. i. deeſt mihi hec res. vt deficit me dies. vita ꝙ̄ ꝑ̄mū mortales deficit. ſ3 deficio hac re. magis poetarū eſt.

¶cxxvi. oīs ꝓ oēs nūc aūt ne ea q̄ ꝓu tilia ſūt ⁊ ornatiſſima omittam⁹ itelligēdū ē ꝙ q̄ noīa tercie declina, tiōis ta3 ntm̄ ꝙ̄ gtm̄ ſingularē habēt ſimiles. ꝑſertī ſi gtūs pluralis ī iu3 exierit. eorū frequēter actūs pluralis ī is termīari ſolet raro in es vt oīs ꝓ oēs. mortalis ꝓ mortales inanis ꝓ inanes. ſimiliter vt ipē quoq3 teſtatur ꝑſcian⁹ ī ars ⁊ ī os terminātia reperiūtur vt fon, tis fōtes ꝑtis ꝑtes. pōtis ⁊ pōtes ⁊ ī reliq̄s rari⁹ id fit q̄ ē poetaru3 venia ¶cxxvii. De poſtridie

quedā aduerbia ſūt q̄ epiſtolis maxime cōgruūt ſicut ꝓpediē ꝙ̄ ꝑ̄mū cito cōfeſtim ⁊ poſtridie. quod ignari litterarū ⁊ grāmatice ā tis exꝑtes exponūt poſt tres dies. ſ3 tu ne eodē ſducaris errore cre, de poſtride ſignificare poſtero die. ⁊ eo pacto. M. C. accepit ⁊ alii erudiſſimi viri ¶cxxviii. ꝑ̄mū, deīde ꝑterea ad hec, poſtremū At ſi q̄s mūlta referre velit ꝓ priore pōat primū vel primo. vtrū enī ē in vſu. ꝓ ſecōdo deide vel ſe, cūdo loco. ꝓ tertio ꝑterea vel tertio loco. ꝓ q̄to quod perraro accedit adhec vel preterea vel quarto loco. ī calce poſtremo vel poſtremum vel demū ſit igitur huiuſmodi exēplū. Tria ſūt magnā mihi afferūt voluptatē. ꝑ̄mū enī ꝙ̄ optimū amicū nact⁹ ſū. deide aūt ꝙ ſingularē tuā erga me ſepe tiſtificaris beniuolētiā. poſtremū ꝙo ꝙ te icolumē ītellexi. ¶cxxix. de ordie harū cōiūctionū eni aūt vero qua ī re id, quoq3 aduertēdū ē. ꝙ tres iuenim⁹ cōiūctiones recto atq3 viſitato ordie. q̄ ſūt enī aūt, ⁊ ve, ro, ſ3 tu hec oīa ac multo plura facile cognoueris. ſi ciceronis ſcripta et iprimis eius epiſtolas lectitabis ¶cxxx. memorie ꝓdi, tū eſt memorie ꝓditū ſignificat ſcriptū ē multa talia

ornatiſſime vſurpātur variis cū ſignificātiis vt memorie tradere mādare ſcriptis mādare litterarū monumētis quorū ferme oim ea dē vis eſt. ſed mādare memorie aliud ſibi videtur velle.

Cxxxj. fallit me hec res. fallo verbū tritū ē apud ciceronem. fallit me hec res dicim⁹. fallit te ſpes. quod eſt fru ſtatur et decipit.

Cxxxij. Miſſū facere.

miſſum facere. i. dimittere venuſtū ⁊ ornatū ē. nā hānc rem facio ſig nificat dimitto illā rem

Cxxxiij. De ne et quidē

Ad hec ⁊ i eadē orōne due he particule ne ⁊ q̄dē pulcerrime ſunt. ſi quis fuerit illis recte vſus. nā cū ponūt ſemꝑ aut aliquid dic tū eſt aut mēte cōcipitur. vt ne audiui quidē ſignificat eni exēpli cau ſa nō ſolū vidi ſed neq; etiā audiui. Itē aliud exēplū philoſophie ſtu dia democrit⁹ nō modo itermitit ſed ne rēittit quidē. remittere nā q; philoſophiā eſt remiſſius philoſophari.

Cxxxiiij. De ordine pluriū ſine cōiūtione

Sed ea quoq; adhibēda diligetia eſt ſi qñ plura ponim⁹ ꝑſertim ſi ne copulatione qui articul⁹ ē ⁊ ſi idē videatur ſignificare. qd vehe mēti⁹ ſonat magis collocetur i calce. vt tua virt⁹ laudāda ꝓbādaq; eſt. nā ꝓbāda ē magis qd fit aīi iudicio. M. grat⁹ diligere amare colere dēm⁹. ꝓbatiſſimos hoīes verāt, obſeruāt admirātur. q̄ turpia obſcena, tetra, feda ſūt. ea fugere et aſpnari debem⁹. virtutis officiū ſūma la⁹ ē nā hʒ officium acceſſionē actiōis. ſʒ i his quoq; ordo q̄dā ſpectād⁹ eſt. ꝙ ſi tria ſūt quorū duo ꝑtē aliquā ſignificēt. tertiū ſit cōmuni⁹. id ꝑfecto plerūq; dʒ i fine collocari. niſi ſe habuerit quodā gñis mō. tūc eni ecōtra fit. quod nūc liq̄do ac ꝑſpicue patefecero exē plis. ac ꝑ̄oris exemplum ē. oīs in adipiſcēda virtute cura, opa diligē tia ponēda ē eſt eni cura cōſilium aīi, opa corpis, diligēcia vtrūq; cō plectitur. Itē in republica plurimū iduſtrie, laboris, tpis ponēdū ē. Amicos conſilio, viribus opa adiuuare debemus. Alterius nota exēpla ſunt. nō ſunt ꝑ ſe res cōmode expectande diuitie, voluptates honores commodum eni gñis locum detinet cuius ſpēs ſūt multe, pu ta q̄s nūerauim.

Atq3 e item aialia q̄q3 hoies. eq̄ leones bonū videt᷑ appetere. ſed
vtrūq3 ſeſe res h̄eat ſi multa ſint quod pluris eſt debet poni in fine.
Jam vero ad alia procedamus. Cxxxv. de quiſquis
vtur vtubi Multotiēs gemiatio i q̄buſdā tā v̄bis īfinitis q̄ adv̄
biis tanti valet q̄ti id nomē ſemel et cūq3. vt quiſquis p q̄cūq3. quot
quot p quotcūq3 q̄tuſq̄tus p quātuſcūq3. qualiſqualis p qualiſcū
q3 vtut p vt cūq3 vbiubi p ibicunq3 id aduerte diligēter.

Cxxxvi. Accedit Accedit p addi
tur q̄ vſitatu3 eſt tam pulcerrimū viri debet. vnde acceſſio additio
ne3 ſignat. vt ad meas miſerias mihi accedit dolor. i. additur

Cxxxvii. Confido Cōfido nō ſicut
q̄dē arbitrāt̄ neſcio quo pacto cōſtruitur. ſ3 iūgitur alias dtō alias
abltō caſui. et ī his potiſſimū v̄ſatur q̄ ad aīum ſpectant. vt cōfido
tua virtute tua humanitate. tuo cōſilio. et idē de aliis hmōi.

Cxxxviii. Credo p cōmitto Credo quoq3 p cō
mitto ornatiſſimū ē. vt credo tibi cōſilia mea. credo tibi grandē pecu
niam. et ſic de aliis. Cxxxviiii. grandis maior vel
minor natu grande adiectiuū nomē pro li vel etati
cōueit vel pecunie. pecunie exēpla ſupra poſuim⁹ ſ3 hic grandior neſ
tore videtur. videtur q̄ neſtorē vicat etate et antecedat hic eſt grandis
natu ſignificat lōgeuū hoiem atq3 ad modū ſenē. et q̄r de mētio facta
ē maior natu ornatiſme ſignificat leniore3 ſicut minor natu iuniorē

Cxl. De parentheſi
Uſup haud illepida fit īterpoſita nōnūq̄ i orōne atq3 interiecta parē
theſis. vt dediſti ad me q̄ mea eſt ſumma voluptas ſuauiſſimas lr̄as
oēs amicos niſi falor plurimū admiror. ſcire velim ex te ea namq3 eſt
amicorum cōſuetudo q̄d nup ī cauſa. M. anthonii egeris. et ita de
mū re poſtulante noſtram hmōi orōnem interpoſitionib⁹ aſpergam⁹

Cxli. De icrebuit
hec res apud me icrebuit. fere ſignificat ad aures meas puenit.
et rei noticiam ſignificat

cxlii. Ut nos neſcire quid dicemus. neſcio hanc rē. ig-
noro pterit me fugit me latet me huiꝰ rei neſciꝰ ſū, ignarꝰ ſuʒ. hec
res ſciētiā meaʒ fugit cxliii. Reliquū eſt pro reſtat.
hoc reliquū eſt. i. hoc reſtat ꝑ pulcre et magno cū ornatu idē ſig-
nificat. Exēplū ē oīa tibi et fortuna et natura tribuit reliquū eſt vt
bene et laudabiliter viuas. cxliiii. Uulgo id eſt vbiqʒ
Rumor ē vulgo. i. vbiqʒ et cōmuniter dr et ornatꝰ ſermo eſt.
cxlv. Accipere ꝓ audire et cognoſcere. Accipere ꝓ a-
udire et cognoſcere ꝯuenuſte dr. vt accepi rumoribꝰ. quorū ē icertꝰ
auctor. Accepi hoīem fama. q̄ certo auctore cōtinet Accepi nūciis
i. nūciationibꝰ quos citiꝰ ad me remiſit. Accepi lrās q̄s plerūqʒ ab
amicis accepimꝰ. et i aliis cōſimilibꝰ locis. cxlvi. hiſce
hoſce, haſce, pronoibꝰ articularimꝰ demōſtratis cō-
ſueuerūt oratores addere ce adiectiuē i his caſibꝰ q̄ i. s. deſinūt eu-
fonie cā. vt hiſce hoſce haſce ꝓ his hos has. cxlvii. De
trāſlatōne huius. ꝑpoſitionis cū Sepe ꝑpoſitio que ꝑpo-
ni ſolet poſtponit etiaʒ ſignificātia eadē manet. et in q̄buſdam q̄dē
ſemp. que ſunt mecum, tecum, ſecū, nobiſcū vobiſcū, in q̄buſdaʒ quoqʒ
non ſemp. vt qui cū, quo cum quibꝰcum, te ꝓpter ac etiam ꝓpter te
idem ſigficat. et ſic quibꝰ cū et cū quibꝰ. et i his potiſſimū ea ꝑpoſitio
nū trāſlatio fit que modo enumerauimꝰ. cxlviii. Clam
ꝑpoſitio potiꝰ q̄ꝑ aduerbium. Claʒ plerūqʒ ꝑpoſitio ē et nōnūq̄ꝑ
aduerbiū. ſʒ oratores ꝑpoſitionem potiꝰ accipiūt ſiue iungāt abltō
vt priſcianꝰ ſentit ſine actō. qd opinat donatꝰ vt clā me ꝓfettꝰ eſt. i.
me neſciēte. cxlviiii. coram et prepoſitio et aduerbiū.
Coram cū accētu i prima ſyllaba ꝑpoſitio. ē. et q̄d ſignificet nemo ē q̄
neſciat. cū accentu vero i vltima ſyllaba aduerbiū pulcerrimum eſt
ſignificās vt ita dicam pn̄tialiter. quo frequētiſſime viri docti vtunt
vt apud. m. cice. cupio tecū corā iocari. i. pn̄tialiter. etiā coram tecū
loquor. cl. de aduerbiis i. i. o. et u. deſinātibꝰ
Multa aduerbia i. i. exn̄tia i ipis epiſtolis pulcerrima ſūt.

ſed hec i primis ruri/veſperi/domi/belli. multa itē in.o.vt fero/ferio
cõſulto/poſtremo/falſo merito/precario.cetera vero in eodē exitu de
ſinentia haud in frequēti ſũt vſu oratorũ. In.u.vero nõ multa ſũt.vt
diu.cuiꝰ. ſignificatio manifeſta ē.iterdiũ qđ ē quaſi ifra medii diei
tps.et noctu ꝑ nocte.qđ magis nomē ē vñ diu noctuq3 dicimꝰ.

¶ cli nullꝰ pro non.

nullꝰ nulla nullũ nõnunq̃ ꝑ nõ ꝑſer
ti ſũ es ē ꝟbo adiũcto.vt nullꝰ ſũ.i.iterii.repub.nulla eſt quaſi nõ eſt
i.extincta eſt Ydq3 ornatiſſime fuerit

¶ clii.preſto ſum.i.aſſum vel appareo

preſto ſũ ſignificat aſſu3 et fere
appareo.⁊ ſic idē aduerbiũ eiuſdē ꝟbi mõis oibꝰ ac tꝑibꝰ ꝑuenuſte cõ
nectit i eadē qnē mõ poſſumꝰ ſignificãtia.vt ꝑſto mihi fuit ſeruꝰ tuꝰ
vrbē ingredičti.i.affuit

¶ cliii.licet mihi bono viro eſſe vel bonũ virum

l3 mihi bonũ virũ eē.et l3 mihi bono eē
vtrũq3 latine atq3 vſitate dicitur.ſ3 id poſteriꝰ magis oratorũ ē.

¶ cliiii.perpetuo iperpetuũ aduerbia.

perpetuo et iperpetuum aduerbia ꝑ eodē ponũt et eis freq̄ter vti/
mur

¶ clv.Deuicio ꝑ obligo.

Deuicio verbũ pulcerrimũ ē cũꝑcipue epiſtolis congruit.ſignifi
cat et deuicio obligo.et deuictꝰ obligatꝰ.ſicut et ſepe obnoxiꝰ. quod
nõ ſolũ trito more.ſignificat quod notũ eſt ſed etiã deuictum.

¶ clvi.Collocare apud aliquē benedictum

Collocare apud aliquē beneficiũ eſt alicui bñficiũ facere.vt apud
gratos viros bñficium collocaſti.

¶ clvii.gratificor

gratificor tibi hãc rē ꝑclare vſurpat ꝑ gratum facio.

¶ clviii.De indulgeo et ignoſco

Indulgeo ꝟbũ ē ſane aptiſſimũ ⁊ ſplendidi ornatiꝰ/qđ ⁊ dtõ iũgit⁊ ſer
me ſignificat do opã.atq̃ ita expoit.vt hic nimio ſõno idulget.i. nimis
dõmit.nimio cibo idulget.i.nimis de aliis cõſimili pacto.idulgere ē
q̃ſi cõſidere.⁊ eſt verbũ luxurioſũ quãdã deſignans clemētiã.⁊ idulgē
tē parētē appellãꝰ lebiore erga liberos igeio.q̃re ⁊ id ignoſco plurimi

differt et ignoſco parco.i.do veniaꝫ ſiue excuſatū hēo.ignoſco tibi q̄d
exēpli cauſa admiſeris ſceleris īdulgeo vero vt multa agere īpune q̄
as.quorū ꝟborū diſcrimen diligētiſſime cōſiderādū eſt

clix.Tantꝰ,quātꝰ Tantꝰ ta.tū.et q̄uis eodēmō ſe hn̄t ī
orōe.vt raro alterū abſqꝫ altero pōat .vt cōcio hec tāta ē q̄ta an̄ hac
vnq̄ fuit.tribꝰ mihi tātū q̄tū nec agnoſco nec poſtulo.tantū ī te eſt
doctrine q̄tū ī doctiſſimo ſolet eē viro

clx.Talis q̄lis talis et q̄lis alterū creberrime pōitur raro vtrūqꝫ. vt talē
ſolemꝰ ſentire bonū virū et ſubītelligimꝰ q̄lē dicimꝰ et ecōtra orator
eſt illuſtris q̄lis alter nullꝰ reperiatur.verū hec de his ſatis

clxi. Vel pro etiam Vel ꝓetiaꝫ ꝑticula in multis lo
cis rectiſſime cōgruit vt hānibar fuit īperator vel oīm ꝓmꝰtua.exīia
virtꝰ vt te amē vel maxime impellit.

clxii.Verſor Verſor verbū ī frequētiſſimo ē vſu veterū ac diſertorū hoīm perdiffu
ſaqꝫ eſt eius verbi ſignificātia ac deniqꝫ variis poteſt rōnibꝰ exponi.
vt ego verſor ī litterarū ſtudio.i.do operā litterarū ſtudio.ꝟtꝰ circa
difficile verſatur.i.ꝟtꝰ in difficili cōſiſtit. verſamur ī tenebris.i.fere
ſumꝰ ac viuimꝰ et q̄ſi ſtamꝰ ī tenebris.et q̄d eſt exēplis ſuperioribꝰ d
claratū duos ſibi plerūqꝫ ac frequētiꝰ caſus poſtulat. nā aut actio iū
gitur prepoſita circa.aut abltīo ī precedēte nā cū actō vt an̄ fundū ꝟ
ſari ad portem ꝟſabatur ꝑraro dicta ſūt ſed queadmodū ceteris rebꝰ
oībꝰ.ita huic ſūma adhibēda eſt diligēcia.

clxiii.Enimuero ſinautem.

nōnūq̄ due ꝑticule ornatiſſime coniūguntur qua
rum eadem ſit veriuſqꝫ ſignificatio.vt enimuero.nam [illegible] explēda ſē
tentia altera dumtaxat ſufficere poterat.et ſimiliter ſinautē cā con
plende ſententie eo in loco aūt ꝑticula nullam oīno vim hēt ſinem̄ ꝑ
ſe ſignificat.ſet ſi.

clxiiii.quoad

quoad pro quouſqꝫ et ꝓ q̄n non minus ornatē
ponitur q̄ laine.vt volo in vrbe eē quoad tu redeas. ita in pleriſqꝫ
locis conſimiliter accipi poteſt.

dos abutuirando so vu pois
magrina no fedy

lxxxvj.cõſequor ꝑ exp̄mo. Cõſequor ꝑ exp̄mo pulcerrimũ ē.nõ poſſũ ego verbis cõſequi.i.exp̄mere.lrĩs cõſeq̄.i. lrãs explicare. lxxxvij.metuo timeo multis caſibꝰ cõiũgũtur.

Metuo ⁊ timeo.verba aliquãdo multis caſibꝰ cõiũgũtur.me tuit cicero ap.clodio ſibi extremũ periculũ.Timeo mihi abſte mortē nõnũq̄ abſolute ponũtur ſolo datiuo iuncta.vt metui pãphilo.pãphi li vite timeo.ſed hic eſt potiꝰ poeticꝰ vſus.

lxxxviij.Euado ꝑ fio ⁊ efficior. Euado ꝑ fio ⁊ efficior.ornatũ viſitata q̄ʒ ē vt.cicero euaſit eloq̄ntiſſimꝰ. Ariſto.e uaſit ſũmꝰ phũs. ceſar vero euadit īclitꝰ īperator. ⁊ de aliis quoqʒ ſiliter lxxxviiij.fore futurũ eſſe. fore futurã hēt ſp̄ ſignificationē.et ē idē q̄ futurũ eē.m.C.de oratore tertio libro lo quēs ad hortētio.quē q̄dē cõfido oibꝰ iſtis laudibꝰ q̄s tũa orõne cõple rꝰ es excelētiorē fore.⁊ craſſus forę dicis iq̄t.ego v̄o eē iã iudico.

xc.quid iter dimidiũ ⁊ dimidiatũ iter eſt.

quid īter dimīdiũ ⁊ demidiatũ itereſt noſce perutile ē.Cũ eni dimi diatũ ſit q̄ſi ī duas ptes diuiſuʒ.niſi ad aliq̄d diuiſũ ſit,dimidiatũ nõ põt dici.dimidiũ vero appellatur nõ q̄ ip̄m diuiſũ ſit.ſʒ q̄ ex dimidi ato ps altera eſt.nõ igitur recte dixerit quis ꝑ ſnia.m.varronis vt ait. A.geliꝰ i noc.ac.didiũ librũ legi.dimidiã fabulã audiui.ſed di midiatũ librũ dimidiatã fabulã recte q̄s dixerit.q2 dimidiatũ ex cã dignũ appellamꝰ.ſʒ alterutrã partē dimidiũ.quod eſt accurrate dili gēterqʒ aſpiciēdũ. xcj. Interſũ ⁊ preſum quid differunt.

plurimũ aũt cõduxit vobis ītelligere q̄ ſũt noiʒ differētie ac v̄borũ diſcrimia. ea quoqʒ res mirũ mimodum orõneʒ exorabit vt ſi quis nouerit q̄d differãt p̄ſum et īterſũ iter ſe verba,pulcherri mie dicet.m.c publicis negociis nõ īterfuit ſolũ.ſed p̄fuit quorũ illud ſignificat comitē eſſe alicuiꝰ rei.hoc vero ducem.

xcij.Cõfiteor,profiteor,gratulor,gaudeo,

Ego nõ ſolũ cõfiteor q̄d ē p̄ viʒ.ſʒ etiã ꝑfiteor q̄d qui dē eſt ſpõte ⁊ apud.m.T.pſepe tibi gratulor nihil. gaudeo gaudemꝰ nobis gratulemur aliis q̄ adepti ſũt aliqua bona.

Cxciij. Ago/refero habeo debeo   Et tibi agā grāꝫ qđ q̄đ ē ꝟ-
bis. refero grās qđ ē re et factis hēo grām qđ ē ī aīo. debeo grām vbi
aliq̄ ꝓbligatōis vis cernit ꝛ itē alias opiniōes his ſimiles.

Cxciiij. hec res mihi cōducit. dono te hac re.

optimū ē nō ignorare oīm ðrias vt vberioꝛ et ornatioꝛ noſtra reddat
orō. hec res mihi cōduxit. ē idē qđ mihi hec res vtilis ē/ et quod cete
ri plerūqꝫ dicūt/ dono tibi rem pulchrius dicitur atqꝫ ſplēdidi⁹ dono
te hac re. vt miles naualí corona donatus eſt. Sabinos romani ciui
tate donauerūt. quod eſt ciues fecerunt. quod iteꝫ dicunt ſabinos ro-
mani in ciuitate acceperunt.   Cxcv. ꝓpoſitio q̄ ſolet adiūgi
noī pulcri⁹ ꝟbo adiūgit.   Interdum vero ꝓpoſitio q̄ noī ac ca-
ſui ꝓponitur pulcrius venuſtiuſqꝫ verbū ꝓceſſerit ī q̄buſdā verbis. q̄-
le eſt ſi q̄s dicat eo ad te/ vt dicat poti⁹ adeo te. loquor ad te/ poti⁹ allo
quor te. cedit de vita. decedit vita. cedit ex humanis reb⁹ excedit re-
bus humanis. et in aliis quibuſdam conſimiliter.

Cxcvj. Minus aduerbium.   Minus aduerbium
quā q̄ꝫ ſepe ſignificat nō nōnūq̄ꝫ tamē cū poſitiuo iūctū cōtrarie ſigni
ficatiōis cōpatiuū demonſtrat vt. Terē. phedria nemo fuit min⁹ in-
ept⁹ pro prudētioꝛ. ꝛ nemo eſt minus formoſus. i. deformioꝛ. ꝛ ita de
reliq̄s   Cxcvii. quid iter decē ānos ꝛ decē ā
nis intereſt.   quoties aut multos dies aut ānos dicim⁹
ꝑ accuſatiuū caſū. lōge itelligim⁹ tp̄is curriculū ꝛ fere cōtinuū. ſꝫ ꝑ a-
blatiuū ſignificatur ānorū ſiue dierū interiectio/ intermiſſioqꝫ. qua-
re vt ait marcell⁹ optātes recti⁹ actō vti debēt. ſi q̄d ad ſecūdū fortu
nam attineat Intereſt igitur ſi q̄s ita dixerit decē annos ī re milita-
ri ꝟſatus ſum. an ita decē annis reb⁹ bellicis opaꝫ dedi.

Cxcviij. Cordi. eſt

Cordi homo etiā flexibiliter cordi hois. cordi homini vt
priſcian⁹ inquit ſignificat iocund⁹ iocūdi iocūdo. ſicut ꝛ frugi. ſꝫ ſati
us ī mea ſētētia marcell⁹ opinat⁹. eſt. Dicit enim cordi eſt. i. aīo ſedet
nā hec res eſt mihi cordi. i. placet. Terēti⁹ ī ādria. ā tibi hec nuptie
ſūt cordi. m. t. c. ꝺ ꝑfecto oratore. fluē aliis ꝟborū nobilitaſqꝫ cordi ē.

Et luciꝰ ꝓbe declarat cū inqt. ⁊ quod tibi magnopere cordi eſt. mihi vehementer diſplicet.

¶xcix. De tātiſper

Tātiſp̄ quod q̄ſi ē tādiu ornate poſt ſe dē poſcit dū quod ferm ē donec vt illud. Te.i haut ð. Tantiſper te dici meū volo dū quod t dignū eſt facias. ego a te tātiſp̄ magna voluptate afficior dū apud te viuo

¶c. quid inter delecto ⁊ oblecto itereſt

Tu mihi. carꝰ eſt. ego te amo. tu mihi iocūdꝰ es. ego te delecto. ſꝫ oblecto te ᵭlecto nō ſiliter cōſtitūt. naꝫ dicimꝰ ᵭlectat me hec res. ſꝫ oblectio me hac re. delectabat ſocratē vite itegritas. pethacꝰ ſeſe virtute et doctrina oblectabat. ego me oblecto ruri.

¶ci. fero hāc rē facile, modeſte, moderate equo aio.

fero hāc rē patiēter ſeu patiēti aio. ſplēdidꝰ dicitur ego hāc rē facile patior, ⁊ modeſte fero, ⁊ moderate ⁊ equo aio. Ecōtra ſignificātia aduerbia grauiter, acerbe egre, moleſte, ⁊ īiquo aio. hec mihi iocūda res eſt. hec res placet mihi. ⁊ que malaſta ē diſplicet.

¶cii. De affero ⁊ placet mihi

Affero cōmuniſſimū verbū ē. ⁊ quo multis locis vti poſſumꝰ. Secūda fortuna affert mihi voluptatē. i. me delectat. Aduerſa fortuna affert mihi dolorē. i. dolet mihi. nā dicimꝰ ⁊ hec res mihi dolet. ⁊ doleo hāc rē. ſꝫ redeo vnde degreſſꝰ ſū. littere tue afferūt mihi admirari. i. efficiūt vt admirer. affers teſtimōiū. i. teſtificaris. ⁊ ita diſparſa eſt ⁊ vaga huius verbi ſignificatio.

¶ciii. De ꝑinde, cum, atqꝫ, vel ac. poſtpoſita

Perinde ornatiſſie poſtulat poſt ſe ac vel atqꝫ ⁊ totū ſimul ꝑide ac vel atqꝫ hēt eādē vi quā vt tāq̄. vt camillꝰ ꝑinde ac oīm ſapiētiſſimꝰ. et cherea ꝑinde ac foret eunuchꝰ. ⁊ ð hac re ſatis hec dicta ſint hactēꝰ.

¶ciiii. De coeo

Coeo nō ſolū abſolutum ē. Sꝫ nōnūq̄ peruenuſte Caſum hēt accuſatiuum Coeo ſocietatem tecuꝫ et hic ē illud A. gelii. in noc. ac. de pictagora deqꝫ ius cōſorte quod quiſqꝫ familie pecunieqꝫ hēbant, i medium dabant et coibatur ſocietas iſeparabilis. ſeꝫ eodē cicero pacte aliquādo eſt eo v̄bo vſus.

¶ Cv. de mille i ſingulari numero

Mille hominū ſingulari numero ſignificat mille hoies. mille militū interiit. hoc ē mille milites iterierūt. mille militū vulneratum eſt. i. mille vulnerati ſunt milites. idqȝ ornatū viſitatumqȝ eſt.

¶ Cvi. De p̄mꝰ p̄mꝰ ſignificat etiā ordinē quod nomeȝ ſeq̄tur ſecūdꝰ ꝛ tertiꝰ ꝛ deiceps alia eiuſdē ordis noia tamē multociēs ſignificat p̄ncipalē. vt hic eſt noſtre ciuitatis vnꝰ oium primꝰ perſe ſignificat optimū. ſȝ id poſtremū i raro eſt vſu oratorū

¶ cvii. De iterdico Interdico tibi hac re. et nō hāc rem. vt iterdico tibi aqua ꝛ igni. pliniꝰ i ſuis epiſtolis. carēt rege iure quibꝰ aqua ꝛ igni iterdictū eſt.

¶ cviii. que noia ornate ſincopāt nūc ꝩo ad reliqua. neqȝ eni iuitus omiſeri ꝗ̄ q̄ noia ad nuērū ſpectāt i eorū plibꝰ gtis ſicopā efficiūt. Id qȝ cū viſitatū ē, tū ad ex̄p̄mādaȝ ptinet orōnē. vt mille num ū potiꝰ ꝗ̄ mille nūmorū. mille denariū mille aureū. ꝛ tot milia āgētū. ꝛ ita de reliq̄s. ꝛ i gtis oim noim ſecūde declinatiōis frequēter efficiūt

¶ cix. circa cētenariū ꝛ pꝰ vigeoariū minor nuērus maiorē eleganter p̄cedit mediante cōiūctione ſed proſam ſcribētes ꝛ ſolutam orōnē in noibꝰ ſolū nuērū ꝛ mēſurā ſignificātibꝰ atqȝ i nūerorū noibꝰ eaȝ plerūqȝ ſeruamꝰ cōſuetudinē ꝛ circa cētenariū nuērū, ſi quando poſt vigenariū duo nūeri cōmemorādi ſūt, vt eorū minor p̄cedat ꝛ maior ſeq̄tur. vt hic eſt vnū ꝛ vigiti annos natꝰ. duos ꝛ vigiti annos viximus tres ꝛ quadragita dies nauigaui. quattuor ꝛ q̄dragita annorum cōſūpſi etatē. ſȝ vltra cētenariū ꝛ circa vigenariū tritū ac vulgare ſeruamus ſermonem quod autē ſicut duo deuigiti nōnū ꝗ̄ dicimꝰ et duo trigita. ita et duo deuigeſimū diem ꝛ duo detrigeſimum maniſeſtū ē. ſed non id quidem in freq̄ūti eſt oratorū vſu

¶ cx. Indies et indiem.

quid indies nōne pulcherimus ſermo. At ſignificat ꝑ ſingulos dies. ꝛ quotidie. ſȝ cū quodam incremēto. vt tua indies acreſcit virtus. indies hoies ſapiunt. ſtultorum hominum idies

duplicē poſſeſſiōē cōtinet. alterā meā i filio. alterā filiā i amico. qđ eo ſubiicimꝰ, ne cū oꝛnatū reqrimꝰ. ꝟborū vi ignoremꝰ ipſaꝫ atqꝫ i errorē quēpiā ignorāter icidamꝰ. ſꝫ nūc iſtitutū ꝓſequamur

clxxv. In mētē venit. hec res mihi i mētē veit dicitur. ēt cū gtō huiꝰ rei mihi i mētē venit. nec mihi cure eſt an ꝑ ntio gtū ſpoſitꝰ ē vtrūqꝫ vero nō ſolon poete ſed etiā. M. cicero vſurpāit.

clxxvi. De tēporū cōmutatiōe oratores ſicut ꝛ poete ꝑſepe pn̄tibꝰ tꝑibꝰ vtūtur ꝓ ꝑteritis. nōnūꝗ̄ ꝛ ꝓ futuris. ꝟū id q̄dē multo rariꝰ. ſꝫ cōtra ad crebro fit niſi forte iꝗ̄tū verbū qđ futuri tꝑis ē, ꝑteriti loco vel pn̄tis accipiamꝰ. Sꝫ multa q̄ ſup his dici poſſūt i aliud quoqꝫ tꝑs ſeruamꝰ

clxxvii. Similis gtō, ꝛ plenꝰ dtō Similis ꝛ plenꝰ noīa quoꝛū priꝰ dtō iūgitur. poſteriꝰ etiā abltō oratores vt plimū ac fere ſꝑ gtō iūgūt. vt ſimilis es tuorū maiorū dignitatis ꝛ officio es plenꝰ nōnūꝗ̄ ꝟo ſꝫ praro ꝓferūtur cū ſuꝑioribꝰ caſibꝰ

clxxviii. vt iptis ſubiūctis ꝟba iūgūt. ſepenumero etiā maioris ſignificie cā vel oꝛnatiſſime ipatiuis ſubiectia verba iūgūtur. qđ cicero ſepe efficere ſolebat. quale eſt illud. Cura vt vir ſis. ꝛ alio loco ſcribēt ad filiū. Effice ꝛ labora vt excellas

clxxix. De curritur, cenatur prēdetur Decurritur ſpaciū cenatur rhonibꝰ. prēdetur turtur cōſimiliaqꝫ pulcerime dicūtur.

clxxx. vt trāſitia verba abſolute ꝓferūtur. Atqꝫ vt abſoluta iterdū ꝟba obliquis caſibꝰ iūgūtur ita trāſitia quoqꝫ licet nōnūꝗ̄ nō ſolū ꝓ grāmaticorū more. ſꝫ etiā pro oratorū cōſuetudine abſolute ꝓferūtur ꝑſerti vero ſi q̄ ſui paſſio cū actōe ipa ſignificatur qualia illa ſūt lugeo, rideo, metuo. q̄ cū trāſitia ſūt. nūc abſolute ꝓferūtur.

clxxxi. et terminatis i būdꝰ que i būdꝰ exeūt noia nō tā ſilitudinē ſignificāt qđ pleriqꝫ arbitrātur ꝗ̄ abūdātiā quādā potiꝰ ac vehemētiꝰ. vt gloriabūdꝰ nō tā gloriāti ſimilis ꝗ̄ abūde vehemēterqꝫ efferēs. quā opiōē eloquētiū atqꝫ ꝗ̄ erudiſſiorum hoim vbiqꝫ teſtimōiis cōꝓbatā. tu quoqꝫ firmiter āplecter e nā vt alios obmittā. a. geliꝰ autor ꝓbatiſſimꝰ ex ſnia quoqꝫ doctiſſīi appollinaris letabūdꝰ dicit q̄ abūđ letꝰ ē. errabūdꝰ q̄ logo atqꝫ abūdāti

erroꝛe ē. et tu quoq; eiſdem vtere noibus. clxxxij. De fret⁹.

fret⁹ ta. tū. icerte originis abl'atō iūctū pulcerrimū ē. ⁊ ſig niſicat fere cōſilium atq; munitū. vt veſtra humanitate fretus. veſtra ſapiētia, nō mea virtute fret⁹. clxxxiii. Certioꝛē facere. Certioꝛē facere vſitate atq; frequēter ī epiſtolis vſurpatur. nā ſacio te de hac re certioꝛē. i. tibi ſignifico hāc rē ⁊ ſepiſſime veli me de tua valitudine facias certioꝛē.

clxxxiiii. De hēo. hēo varia cōſtructiōe ſiguratu; plurimū oꝛnati⁹ h; vt vū hec res ſe h; qd ē fere vt ita dicā ſtat bū hec res ⁊ ita bene hēo me ⁊ cū participiis bū me habēs cedeo rure ⁊ cō trariū aduerbiū ſimiliter ⁊ verbo. iūgitur qd ē male.

clxxxv. De participiis futuri tēporis

participia ſepenumero futuri tēporis oꝛnatiſſime vſurpan tur. vt ſcriptur⁹ ſū ad ſtipionē lrās quod ē fere debeo ſcribere. Et ali ud tu ad edes eras itur⁹ es. quaſi ire debes cicero ē athenas ꝓfectu r⁹. i. d; athenas ꝓficiſci. plaut⁹ ī ciprū traiectur⁹ ē fere ē nauigare d; ī ciprū. qd idcirco ita expoſuim⁹ qm̄ his ꝓprie nauigare. is trāſmitte re. is ſoluere cū locū. ſignificat vn ꝓficiſcit. is demū trācere dr qd eū dē deſignat q̄ rate veitur vt cicero ſoluit athenis ⁊ aſiā traiectit. ꝟū ad propoſitū redeūdū eſt. Illa igitur ꝑticipia q̄ a verbis manant paſ ſiuis. paſſiue quoq; expoi debēt vt cui⁹ iſons aīus eſt mulctād⁹ nō ē. i. mulctari ⁊ puniri nō d;. fōtes accuſādi ſūt. i. accuſari dūt. vir flagi cioſ⁹ ē trudēd⁹ ī carcerē. i. coiiciēd⁹ ī vicula. ⁊ alia reliq̄ exponāt vt ſupra dixim⁹ nec tū negaueri q̄n eorūdē ꝑticipioꝛū alia quoq; rō ſit ſ; ea nos mō ꝓſeq̄mur ī ꝑſētiarū q̄ venuſti⁹ eloq̄u; reddūt.

clxxxvi. de repeto quid repeto. nōne ꝑpulcre poīt ſi qd ei acceſerit. neq; actūs ſol⁹ caſ⁹, ſ; etiā abltūs. vt repeto hāc rē memoria. quod nō teneo memoria ſignificat vt permulti exti māt. ſ; poti⁹ meōria voluito ⁊ reminiſcor. q̄ſi obliuiōi traditū rurſū ī ueſtigo meōria. hoc nos vti ꝟbū oꝛnatiſſime poterim⁹. qm̄ eodē ⁊ ve teres eloquētiſſi frequēter vſi ſūt. hic illud d oꝛatore ciceroīs libro. co gitāti mihi hac mēōia repetēti ⁊ affricā⁹ a neuio acūſat⁹ tribūo plebiſ

ꝙ ab ãthloco pecũiã acepiſſet cõmodiſſie eo ꝟbo vſ⁹ ẽ. Meõria iqꝺ q̃rites repeto hũc ꝺiẽ hoꝺiernũ eẽ. quo hãibalẽ penũ iimiciſſimũ hu, ic iperio vici i affrica ⁊ ꝑpetuã pacẽ vobis ac victoriã pep̄l iſepabilẽ verũ capt⁹ igẽti voluptate lõgi⁹ i affricã ꝟbis referẽꝺis ꝑgreſſus ſũ q̃ꝓorbẽ aꝺ veſtitũ iſtitutũ referat ſe oratio

clxxxvii. ꝓ maiori ꝺiẽ obire. mortẽ appetere. ⁊ ſimilia. ꝓ vive re aũt vitã agere, ꝺegere etatẽ. ⁊ ſimiliã ornate ꝺicim⁹.

optimũ factũ. ne eiſꝺẽ aut mois orõis aut ꝟbis vtamur ⁊ qꝺ ini tio ꝺixim⁹ varia plurimũ ꝓbat orõ ⁊ ſi veluti q̃buſꝺã floſculis aſꝑgit vt ꝓ mori ꝺiẽ obire mortẽ apetere. aiaꝫ expirare. vita ꝺꝺucere. aiꝫ e, eſſagitare. vita ꝺefũgi. reb⁹ humanis axceꝺere ex vita migrare res ꝺeferere humanis. exire ꝺe vita. mortẽ obire extremũ clauꝺere ꝺiẽ. i terire. occiꝺere cõſimiliaqꝫ ⁊ iterũ pro viuere vitã agere. ꝺegere eta, tẽ. clxxxviii. vt ſuꝺo luꝺũ. ſic et viuo vitã ꝺicim⁹ ⁊ cõſimilia. Et ne ſigillati cuncta cõplectar illuꝺ hoc loco aꝺꝟtẽꝺũ ſit. ꝙ ſicut ſepe ꝺicim⁹ luꝺo luꝺũ, pugno pug nã, ſeruio ſeruitutẽ, ꝺoleo ꝺolorẽ ⁊ ſimilia. ita ⁊ iterꝺũ viuo vitã viuo miſerã ſeu felicẽ vitã. vt ſi q̃s ꝺixerit q̃ expeꝺitã fuerit vitã cõſecuti hi viuẽt beatã ⁊ imortalẽ vitã ⁊ qui p̄clarũ certamẽ. certauerit ãpliſ, ſimis ꝺonabitur munerib⁹ et quiꝺ ꝺe variis ꝺicim⁹ orõis mois. iꝺ ipm ꝺe ſigulis ꝑtib⁹ itelligẽꝺũ ſit. vt ꝓ oro rogo p̄cor obſecro, ꝓ q̃ſi pene, ferme reliqua tu ipe cõiecta.

clxxxxi Iꝺ gen⁹. Iꝺ gen⁹ ꝓ ei⁹ generis qꝺ fere ſimile nomẽ exp̄mit ꝑpulcre ⁊ vſitate ꝺicitur. vt multa ſũt iꝺ gẽ⁹ mõſtra. De multis iꝺ gen⁹ reb⁹ locut⁹ ẽ. qꝺ eſt ſimilib⁹. ⁊ ita i aliis. cxc. ex ſẽtẽtiatia. ex ſnĩa q̃ſi ꝺꝫ volũtatẽ ⁊ ꝓſpere. vt geſta res ẽ ex ſnĩa. quoꝺ ẽ ꝓut optabam⁹. ⁊ tibi iꝺ venit ex ſnĩa. ⁊ multis i locis cõſi militer. cxci. Inferre iſere iiuriã q̃ſi iiuriã facere. mã⁹ iſer re alicui ẽ aliquẽ pulſare. ipetũ i quẽpiã facere. ẽ quẽpiã cũ ipetu ⁊ q̃ſi vi aꝺoriri ⁊ irruere. cxcii. ꝺare vẽiã ꝺare vẽiã pulcerrimũ eſt ignoſcere et licentiaꝫ cõceꝺere ab iitio etatis hũi te amicum ami, citia mihi tecũ ẽ a teneris annis ꝑuulo pris etatis tꝑib⁹, a teneris vt

greci dicunt vnguiculis,aicunabis ipis amicitia mihi tecū ē ꝛ hmōi etas pulcerrime adoleſcētiā ſignificat. cxciii.ferie ſidꝰ

optie atqʒ optimis ferie ſedꝰ cauſis ex feraliū cōſu, etudie ſignificat ſedꝰ cōponere vt pſepe ictū ſeu pcuſſū ſedꝰ ē cōſtitu, tū ꝛ cōpoſitū.Eſt mihi nomē ſci cxciiii.eſt m̄ nomē

ſcipioni ptoni.ſcipioni cognomē africano fuit.cui pago troiano nomē ē.ꝛ ſic de reliqs dtō caſu puſitate ac pulcerrime dr q̄ eadē ꝛ aliis quo qʒ mōis dicūtur ſʒ frequētiꝰ mōs ſupriores apud eloquētiſſimos et doctiſſimos viros iuenies. cxcv. Aiūt,fertur

dicitur.Cū tritū vbū volumꝰ oñdere ꝛ qd i ore populi ē vtimur vki, pſonali fertur vel pſōali vbo aiūt.ꝛ nōnōq̄ dr ꝛ eis ſigulis vt ppont mꝰ ꝛ raro ita ſʒ iterdū qd exēpla hmōi ſūt.nā ſerenes vt aiūt ſurda debemꝰ aure trāſire ꝛ itē.nā ita fertur nuſq̄ tuta ſit fides itē aut tur pe ē vt dr tumultuātē de grādu deiici.

cxcvi.Mediā ſuper noctē nōnūq̄ ita diximꝰ noctē ſup mediā vigilauimꝰ. qd ē vltra mediā noctē vigilauimꝰ. Id qʒ ꝛ ſeruiꝰ ipe teſtatur.et quorūdā veterū cōprobat auctoritas.

cxcvii.Tēdo Cōtra ſermonē tuū tē do.i.rñdeo tibi ſicut ꝛ tēdo contra iter.i.tibi ocurro ſʒ hec haud i fre quēti vſu oratorū iuenies cxcviii.Macte

Macte magis aucte ꝛ eſt glorie ꝛ laudis ſermo ꝛ plerūqʒ abltō iūgi tur vt macte virtute eſto Idqʒ vſurpāt ꝛ ſcriptores hiſtoriarū ꝛ de mū oratores ipi q̄ ſermo vt multi erudiſſimi tradūt a ſacris deductꝰ eſt. cxcix. Ad explicādū locū ſiue genꝰ gentile ac

patriū effigimꝰ quotiēs alicui explicaturi ſumꝰ ſiue genꝰ ſiue locū gētile ac patriū nomē effiginꝰ qd q̄ ſecus efficerit fortaſſe latine locutus ſit.ſed illepide atqʒ penitꝰ idecore vt qui fuerit a ſyra cuſis oriūdꝰ.nō de ſyracuſis dicēdū ſed ſyracuſanꝰ.nō de athenis.ſʒ atheniēſis.ꝛ ſic de aliis. Atqʒ i gñibꝰ ꝛ familiis nos nō cū abltō vti mur vt multi ſʒ iñ nomē effigimꝰ. vt nō de ſtauris ſed ſtaurꝰ nō itē d grecis.ſed grecꝰ nō de catulis ſʒ catulꝰ nō de datis ſed datꝰ.quāq̄dē ad rē id merito aſſerēdū ſit. qd pliniꝰ ipe aiebat.q̄ deriuationes nō

hn̄t firmas regulas.ſʒ exeūt terminātur qʒ vti ipis auctoribꝰ placet.
ſicut a thauro thaurū/thaureū thaurinū dicimꝰ. ꝛ quos nos roma/
nos dicimꝰ dicūt greci romeos quos nos cartaginēſes/ illi carthido
neos vocāt. Sed ī ēſis/us atqʒ as/ſi ad loca ptinet frequētiores ter/
miatōes ſūt. vt albanēſis/vero nēſis/cluſinꝰ/tarētinus lacedemōiis
ſyracuſanꝰ arpinaꝰ. Alii quoqʒ ſūt eorūdē nōim exitꝰ. ſʒ hi frequēti/
ori vſu celebrātur. qd idē ꝛ ī qbuſdā aliis fit. q̄ neqʒ a generis noībꝰ
fluxere. neqʒ loci vlliꝰ. vt terētianꝰ/cremes/platonicꝰ/giges ſocraticꝰ
gorgias. q̄ oīa a ꝓpriis ꝓfecta ſūt atqʒ originē traxere. ſed q̄ alia de
hac re dici pn̄t. tu ipe cogitatiōe complectere.

cc. Conor — Conor hāc rē optie ac ꝑue
nuſte dicimꝰ. ꝑſerti ſi difficilior ſit ꝛ ardua. quo pacto cicero ſepe vte/
baī. vt de ꝑfecto oratore magnū opꝰ ꝛ arduū brute cōamur.

cci. Studeo.

Et ſtudio ſi qd ſtudioſiꝰ effecturi ſumꝰ. etiā actō pulcerrime iūgi
tur

ccii. Deſidero. — Deſidero ꝟbū
pulcerrime poſitū ē. nā cū deſideriū ſit abſētū rerū. ꝑ ſepe dicimꝰ deſi
dero amorē tuū q̄ſi tu nō me amas deſidero prudētiā. q̄ſi ſis īſipiēs ꝛ
itē de aliis

cciii. Cōplector — cōplector
ꝓdiffuſū ē atqʒ ornatū verbū ꝑſerti ꝟbo aliqbꝰ adiectis hoc rōe. vt te
amore ac beniuolētia cōplector. ꝓ te amo cogitatiōe cōplector qd ē co
gito ꝛ id eſt animi. ſicut facultate cōſequor eſt rei ipſiꝰ

cciiij. De gerūdiuis — Illud ignorādū nō ē ꝙ
gerūdiꝰ modꝰ ab oī ꝟbo ſimili. ꝓcreatur. ſi qn̄ nobis foret eo opꝰ. vt
cātādo rūpitur āguis. i. dū cātatur vt ait ſer. ꝛ alio ī loco actie dictū
ē cātādo/tu illū. i. dū canis id efficere atqʒ vſurpare oratores q̄ūt.

ccv. De q̄arto ꝑtor ꝛ q̄rtū ꝑtor. — putāt nōnulli
nihil intereſſe ſi qs dixerit q̄rto pretor ꝛ q̄rtū ꝑtor. ꝛ ſic de aliis. ſʒ mag
na. eſt certe drā. vt. M. varro teſtis ē. nā q̄rto ꝑtor locū ſignificat.
tres ānfactos. q̄rtū ꝟbo diſignat tp̄s. caue igit̄ diligēter ne ꝑperā hiſce
vtaris rōnibꝰ. ne qd cōtra veterū atqʒ eloquētiū morē cōſuetudinēqʒ
faciamꝰ. quare tertiū cōſul ac tertio. cōſul nō idē ſignificat.

ccvj. Ruri eſſe. Sȝ ne plura iã ſequar nã ĩfinita pene eiuſmodi pͤcipi paſſunt. id tene mẽoria ꝙ nõ rure eẽ ſȝ ruri eẽ dicimꝰ qđ cũ ſeſtꝰ põpeius affirmat tũ terẽtius cõprobat. ait eñ ruri ſe cõti nebat/ quãobꝛe ſiq̃ reliqua ſũt paucis expediamꝰ. nã cũ ꝑ cũficiendis epiſtolis hec potiſſimũ attigerimꝰ. ſi ſolutationis formulaȝ ac regulã iduũ nonarũ kalendarũ obſeruationẽ patefeceri i. iure huic ꝓuo. iſtituo finem ac modũ ſtatuemus ccvij. Vale ꝛ Salue.

Vale igitur ac ſalue verba ꝑ. M. varrõis ꝛ oim doctiſſimorũ virorũ ſententiã idem ſignificare videntur. q̃bꝰ nos alias i ſalutãdo alias ĩ execrando vtimur. ex quo ꝛ terem. illud eſt. Valeant q̃ inter nos diſſoludũ volũt ac cupiũt mortuis quoqȝ ꝛ q̃ mortaliũ vita dece ſſerũt. q̃bꝰ nullam huiuſce lucis optare ſalutem poſſumꝰ. nõnũꝙ va le dicimꝰ. ꝛ veteres quondã eiſdem idẽ ṽbũ ꝑ more dicebant q̃ſi nil ampliꝰ viuentibꝰ ſibi cũ mortuis futurũ eẽt. et ĩꝑpetuũ iam ab eorũ aſpectu diſcederẽt. nã neqȝ valẽt illi neqȝ ſerui eẽ pñt ob eãdẽ rem addũt nõnulli bñ feliciterqȝ aduerbia. ipis vale i fine dicere cõſueuī, mꝰ abſqȝ vlla aduerbii acceſſiõe pͥde ac amicis vite ſalutẽ ac felici, tatẽ exoptemꝰ. quid igit̃ vale ſibi querat quoue illo pacto vtẽdũſit noſce ccviii. dico tibi ſalutẽ. iubeo te ſaluere

ꝑ ſaluto aũt plerũqȝ nos dicimꝰ ſaluteȝ dico. ꝛ ſiꝙ ſalutore cupimꝰ dtõ caſu aptiſſĩe appoſuerimꝰ. vt vale ꝛ ceſari dic ſalutẽ alta quoqȝ erit ſalutãdi rõ. vt iube ſcipiõẽ ſaluere. qđ ſcipiõeȝ ſaluta. nã ille mo dꝰ vi ꝙdaȝ deſiderii cõtinet ꝛ ꝑ ãtiquorũ more ꝛ cõſuetudineȝ iſiniti uꝰ modꝰ i aliũ trãſmutatur vt iubeo te ſaluere. i. ſalue iubeo te gau, dere ꝑ gaude. ccix. Meo noie ł meis ṽbis ꝑ mea ex pte

quod ṽo ex mea pte dicũt. multo q̃dẽ ornatiꝰ dicit ł meo noie, ł me is ṽbi. ccx. d kalẽdis, nõis, ꝛ idibꝰ. quotã aũt cuiuſcũqȝ mẽſis diẽ delimꝰ itellegere, kalẽdis, nonis, idibuſue notamus neqȝ q̃d illi ſibi velit nũc explicare cõſiliũ ẽ. ſȝ quo pacto dicamꝰ ſigulorũ mẽſiũ dies ꝛ quõ ab eis noīationẽ ſuſcipiãt ꝙobrẽ itelligẽdũ ẽ in, pͥis primum cuiuſqȝ menſis diem kalendarũ appellatione vocari, ſcđm q̃s dies nonarũ cõſtituitur. ꝛ i aliis q̃dẽ menſibus ſeptia luce.

Martio maio, iulio, octobri, i aliis aũt q̃nta ianuari, februario, aprili
iũi augusto ſeptẽbri, nouẽbri, decẽbri. atq3 oẽs hi dies q̃ kalẽdas ⁊ nõas
itercesserit nonarũ conoiatõe cẽſcẽt vbi ⁊ nũerũ meierim⁹ ac nonas
ipãs ⁊ ille abltõ cõſtruũtur he actõ. ſ3 iternũerãdũ e ꝑpoſtrero vte-
mur ordie. ⁊ nonarũ diẽ cõnũerabim⁹ at nõis exactis ꝓxias octo di-
es id quoq3 i quolibet mẽſe iduũ ſiliter cognoiatõe ſignificabim⁹. ſ3
pari rõe tũ ordis tũ ãnũeratõis reliquos vero ei⁹ mẽſis quotquod ſu
ꝑfuerit dies kalẽdarũ appellatiõe notabim⁹ q̃ futuri ꝓximi ſũt mẽſis
neq3 ordis neq3 ãnũeratiõis rõe imutata. ad id eẽ exẽplo illuſtrãdũ
ẽ. ſitq3 marti⁹ nobis exẽplo cui⁹ curricula vno ac trigeſimo die cõſici-
tur. pria itaq3 dies kalẽde erũt martii ſcda ſexto nonas martii. tertia
v. nonas. q̃rta. iiii. nonas. q̃nta. iii. nõas. ſexta. nõ dr. ii. nõas. ſ3 pridie
nonas ⁊ ita de idib⁹ atq3 kalẽdis. ſepias dies none erũt martii. octa-
ua. viii. id⁹ martii. nona. vii. id⁹ martii. decia. vi. id⁹ martii. vndecia.
v. id duodecia. iiii. id. tridecia. iii. id. q̃rtadecia pridie id⁹. q̃ntadecia.
idus erũt martii. ſedecia. xvii. kalẽdis apris. qm̃ is mẽſis ꝓxie ſequi-
tur. decia ſeptima. xvi. kalẽdis aprilis. decima octaua. xv. kal. decia-
nõa. xiiii. kal. vigeſima. xiii. kal. vigeſima prima. xii. kal. vigeſima ſe-
da. xi. kalẽ. vigeſimatertia. x. kal. vigeſima q̃rta. ix. kal. vigeſima qui
ta viii. kal. vigeſimaſexta. vii. kal. vigeſimaſeptima. vi. ka. vigeſima
octaua. v. kal. vigeſimanona. iiii. kalẽ trigeſima. iii. kal. trigeſimap̄-
ma ⁊ nouiſſima ṗdie kalẽdis. aprilis In ceteris oib⁹ eadẽ ſeruãda ẽ
rõ dierũ. Dierũ aũt nũerus haud te lateat qui i prõptu eſt oib⁹.

ccxi. pridie. kalẽdas, pridie nonas pridie idus

pridie aũt kalẽdas, ṗdie nonas, ṗdie idus dr. ⁊ ſignificat vituſtiſ
ſimi dicebant die priſtini ꝓ aduerbio qd ſignificat die priſtino. ⁊ ſic ꝑ-
uenuſto more diecraſtini ⁊ diequinti, ⁊ die quito. ſimiliter ꝓ aduerbio
verũ nos priſcã nimis ei horridiorẽ vetuſtatẽ vbiq3 fugere ac vita-
re dẽmus. ac bñ et preclare ceſar precipere ſolebat. tãq̃ ſcopulũ ſic
fugiendum eẽ inauditũ atq3 inſolẽs verbũ. pro qtis aunt menſiũ rec-
tius poceſſiua noia finxerimus. vt pro kalẽdis martii. ſic venuſtius
dixerim⁹ kalẽdas mãtias, ⁊ ita aples, maias iũias iulias, ac quitiles

auguſtas ſeu ſextiles/ſeptẽbrias. ⁊ ita ianuarias febꝛuarias. ꝙ aũt in kalẽdis/nonis idibuſqꝫ abltõ caſu iũgim⁹ idẽ poſſumus i actm̃ trãſſerre. ⁊ ad ꝑponere/ſꝫ id ſignificat tp̃s fere diuturnũ. vt ad decimũ kalẽdas febꝛuarij dediſti ad me litteras. ego vero ad octauum idus ianuarias ad te ſcripſerã. hẽt eñ vi tp̃is vehemẽtiorem hoc poſterius.

opis peroratio. ne igit͛ plã ſcribã. hec mihi ſe e i pñtiarum obtulerũt. q̃ anocatu digniora viſa ſũt. q̃qꝫ tibi multopl⁹ fortaſſe cũducẽt ꝙ eorũ ꝑceptiões. q̃ eaſdẽ ⁊ epiſtolis et orõnib⁹ tribuũt parteſ quorũ peit⁹ eripiẽdus ẽ erroꝛ atqꝫ ita ſenciẽdũ vt in lr̃is tp̃is ad te cõcine delucideqꝫ pſcribamus/ac nr̃am ſniaꝫ atqꝫ mẽtẽ ꝙ comodiſſime apiamus qđ cũ hec diligẽter tenueris ex infinito pene rerũ nũero/alia q̃dã nõ min⁹ fortaſſe vtilia. ſed multo grauiora ſubnectã. quã oꝛbẽ vt facis cupidi ſint ſtudia lr̃arum cõplectere atqꝫ ea q̃ iduis aſſequeris. ad exercitationẽ accõmoda. Uale.

Auguſtini dati. ſeneſis oratoris ꝑmarii. Iſa logic⁹ libell⁹ in elocutiõis ꝑcepta explicit⁹ eſt.